

Gemeente **Heerde**

2026 Voorjaarsnota en Perspectiefnota 2027 - 2030

→ www.heerde.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Inleiding	5
Visie en koers college	6
0. Bestuur en ondersteuning	12
1. Veiligheid	17
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	19
3. Economie	21
4. Onderwijs	23
5. Sport, cultuur en recreatie	25
6. Sociaal domein	28
7. Volksgezondheid en milieu	32
8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	34
Mutatie personeel	38
Financiële kaders	40
Totaal overzicht mutaties Voorjaarsnota 2026	47
Totaal overzicht mutaties Perspectiefnota 2027-2029	50

Inleiding

Leeswijzer

Deze Voorjaarsnota 2026/Perspectiefnota 2027/2030 is weer ingedeeld op basis van de negen programma's die gelijk is aan de (landelijke) hoofdfunctie-indeling. Deze indeling wordt gehanteerd vanaf het begrotingsjaar 2025 en voldoet goed in de dagelijkse praktijk.

In dit document zijn zowel de budgetbijstellingen voor 2026 als voor de jaren 2027-2030 opgenomen. De mutaties worden bij de diverse programma's in tabelvorm weergegeven.

In het hoofdstuk '**Visie en koers college**' is een overzicht opgenomen van het meerjarenperspectief met daarbij een onderverdeling van de budgetbijstellingen in 5 categorieën. Verder is aangegeven hoe het college omgaat met de toekomstige onzekerheden en wat de koers is die hiervoor wordt uitgezet.

Bij de **9 programma's** worden de belangrijkste financiële mutaties toegelicht. Bij deze toelichtingen is het nummer van de desbetreffende categorie toegevoegd.

Tenslotte zijn in het hoofdstuk '**Financiële kaders**' de (beleids)uitgangspunten opgenomen. Het nieuwe investeringsplan voor de jaren 2027-2030 wordt toegevoegd aan de Programmabegroting 2027-2030.

Visie en koers college

Het financiële toekomstbeeld van de gemeente Heerde is niet positief en is recent, na het actualiseren van de budgetten voor de komende jaren, slechter geworden. Begin juni verwachten we nieuwe informatie over de (financiële) Rijksbijdrage voor de komende jaren en later in juni wordt ook bekend wat de politieke ambities zijn voor de nieuwe collegeperiode. Om die redenen heeft het college besloten om transparant in beeld te brengen wat de financiële verplichtingen en voorstellen zijn die we nu kennen, maar op dit moment geen aparte voorstellen aan de gemeenteraad voor te leggen. Bij het presenteren van de begroting voor 2027 (dit najaar), wordt met de informatie van dat moment een afweging gemaakt, zodat de gemeenteraad een beter beeld heeft van de financiële situatie en alle plannen die extra geld vragen.

In de cijfers is, in tegenstelling tot de benaderingswijze van vorig jaar, de mutatie van de 2e tranche van het herverdelingseffect weggehaald. Dit is gedaan op advies van een schrijven van 1 april jl. van de Raad voor Openbaar Bestuur (ROB). De reden hiervoor is dat deze 2e tranche nog wordt heroverwogen; enkele verdeelmaatstaven bevatten nog teveel onduidelijkheden/tegenstrijdigheden die eerst moeten worden opgelost. Het risico bestaat echter dat de uiteindelijke correcties en de daaropvolgende definitieve invoering van de 2e tranche alsnog negatief uitpakt voor de gemeente Heerde. In het najaar van dit jaar volgt er een advies over hoe de verdeling kan worden verbeterd. Het is nog niet bekend wanneer de definitieve verdeling is afgerond.

In lijn met vorige jaren zijn de budgetten voor 2026 en de jaren 2027-2030 geactualiseerd. De budgetbijstellingen zijn in de volgende categorieën onderverdeeld:

Categorie 1: Onvermijdbare en niet beïnvloedbare kosten/opbrengsten (mutaties

Gemeenschappelijke Regelingen /Gemeentefonds;

Categorie 2: Kosten met een 'eigen' dekking (reserves/bijdragen derden) deze categorie verloopt budget neutraal;

Categorie 3: (Meer)kosten ontstaan door realistisch ramen (open eind financieringen/energiekosten/etc.);

Categorie 4: (Meer)kosten als gevolg van 'nieuw beleid' / 'wensen' (overige claims). Deze categorie is weer uitgesplitst in 3 subcategorieën;

Categorie 5: Bijstelling naar aanleiding van wijzigingen in het beheer van de MFA's.

In onderstaand overzicht zijn deze budgetbijstellingen verwerkt in het nieuwe meerjarenperspectief (*1.000; bedragen met een - teken is een voordeel).

Omschrijving	Perspectiefnota			
	2026	2027	2028	2029
Saldo Programmabegroting 2026-2029	-124	6	1.913	2.390
Totaal categorie 1 (onvermijdbaar)	-844	-436	-512	-359
Totaal categorie 2 (met dekking)	-	-	-	-
Totaal categorie 3 (realistisch ramen)	1.644	960	946	1.087
Subtotaal	676	529	2.347	3.118
Totaal categorie 4a (uitgegeven/verplicht)	144	124	121	123
Totaal categorie 4b (heroverweegbaar besluit)	730	586	551	572
Totaal categorie 4c (wens)	<u>244</u>	<u>249</u>	<u>256</u>	<u>262</u>
Totaal	1.794	1.488	3.275	4.074

Wanneer alle budgetbijstellingen worden doorgevoerd dan resulteert dit in een niet sluitende begroting voor alle jaarschijven. Er moeten dus keuzes worden gemaakt om in ieder geval voor het jaar 2027 een sluitende begroting te kunnen presenteren. De budgetbijstellingen van de categorieën 1, 2 en 3 kunnen bij ongewijzigd beleid niet worden verlaagd. Voor de categorie 4 kunnen er nog wel keuzes worden gemaakt. Voor categorie 4a geldt dit in mindere mate; dit beleid is al ingezet en/of deze zijn gebaseerd op onderliggende college- en raadsbesluiten. Deze subcategorie is niet verder toegelicht. De overige subcategorieën zijn heroverweegbaar of zijn wensen en zijn verder uitgewerkt zodat u hiervoor een weloverwogen besluit kunt nemen of deze bijstellingen wel of niet in de meerjarenraming moeten worden verwerkt.

Categorie 4a (uitgegeven/verplicht)	2026	2027	2028	2029
Uitbreiding Bestuurssecretariaat	50	52	55	57
Lokale Ontwikkelstrategie IJsselvallei (LEADER)	13			
Groene Schoolpleinen	40			
Beplanting Heerde 850 jaar	26			
Tijdelijke uitbreiding ondermijning/mensenhandel	6	6		
Woningmarktonderzoek Triada	10			
Uitbreiding standplaatsen Krimpenbos		66	66	66
Totaal	144	124	121	123

Categorie 4b (heroverweegbaar besluit)	2026	2027	2028	2029
Organisatieontwikkeling	250	287	300	314
Project Inwonerparticipatie	126	46	16	17
Gastheer-vrouw Hof van Cramer/De Heerd	50	52	55	57
Projectleider Berghuizerbad en Horsthoek	75			
Projectleider Monnikenbos		25		
Inhuur overname beheer De Rhijnsberg	48			
Opstellen laadvisie	10			
Beheerplan Wegen 2025-2029	171	175	179	184
Totaal	730	586	551	572

Organisatieontwikkeling

De organisatie is de afgelopen periode fors gegroeid. Daarnaast zijn de maatschappelijke vraagstukken complexer geworden, is het werkgebied uitgebreid en de (regionale) samenwerking toegenomen. Deze veranderingen vragen om een andere structuur en aansturing. Om al deze veranderingen door te voeren en om de organisatie aan te passen aan de nieuwe werkelijkheid is hiervoor een structurele post van €250.000,- opgenomen.

Project inwonerparticipatie

In de themaraad van 8 september 2025 is er gezamenlijk een koers bepaald over hoe inwonerparticipatie kan worden ingebed in de samenleving. Hierbij wordt ingezet op de interne organisatie en op samenspraak met de raad. Inmiddels is hiervoor een projectplan geschreven en kan er een start gemaakt worden met de uitvoering ervan. Voor 2026 is er budget opgenomen voor een projectleider en is er voor de komende jaren budget geraamd voor het organiseren van cursussen en activiteiten om deze inwonerparticipatie vorm te geven.

Gastheer/-vrouw Hof van Cramer / De Heerd

De MFA's Hof van Cramer en De Heerd hebben een maatschappelijke taak en dragen in belangrijke mate bij aan het vergroten van de leefbaarheid van de dorpen. Om ervoor te zorgen dat deze MFA's maximaal kunnen worden benut, en alle verschillende activiteiten goed op elkaar worden afgestemd, is hiervoor extra formatie nodig die deze coördinatie en afstemming met de (toekomstige) gebruikers kan regelen. Hiervoor is een structureel bedrag van €50.000,- geraamd.

Projectleider Berghuizerbad en Horsthoek

Het college heeft besloten om voor het uitwerken van nieuwbouwsenario's voor het Berghuizerbad en voor de gebiedsopgave Horsthoek/Heerde-Zuid projectleider(s) aan te stellen. Voor deze 2 projecten is voor 2026 een éénmalig budget van €75.000,- opgenomen.

Projectleider Monnikenbos

Voorgesteld wordt om voor het verkennen van de toekomst van sportpark Monnikenbos een projectleider aan te stellen. Voor dit project is voor 2027 een éénmalig budget van €25.000,- opgenomen.

Inhuur overname beheer De Rhijnsberg

Inmiddels wordt het beheer van De Heerd weer zelf uitgevoerd; het is de bedoeling om dit ook te gaan doen voor De Rhijnsberg. Voor de overname van dit beheer en het eigenhandig inregelen ervan wordt een éénmalig bedrag van €48.000,- gevraagd voor externe expertise.

Opstellen laadvisie

Door uw raad is de wens uitgesproken om een laadvisie op te stellen. Met een budget van €10.000,- kan hiervoor een duidelijk en helder kader worden opgesteld waar en hoe laadpalen in de gemeente geplaatst kunnen worden en hoe er omgegaan kan worden met private aansluitingen.

Beheerplan Wegen 2025-2029

Op 11 november 2025 heeft het college het Beheerplan Wegen 2025-2029 aangenomen. In dit beheerplan wordt geconcludeerd dat het huidige budget voor het onderhouden van de wegen op het vastgestelde kwaliteitsniveau C niet toereikend is; hiervoor is structureel €171.000,- extra budget nodig. Wanneer dit budget niet wordt toegekend dan kan het kwaliteitsniveau C niet worden gehandhaafd en leidt dit op termijn tot dure herstelwerkzaamheden en mogelijk provinciale berisping of interventie.

Categorie 4c (wens)	2026	2027	2028	2029
Meerkosten Heerde 850 jaar	10			
Bibob-toetsing/integraal veiligheidsplan	56	59	61	64
Opzetten crisisorganisatie weerbaarheid	10			
Actualiseren wegenlegger	45			
Opstellen economische agenda	10			
Uitbreiding velden vv SEH			76	76
Verbreiding scope IBOR		50		
Bestrijding Eikenprocessierups/Japanse Duizendknoop	39	39	40	40
Uitbreiding beheer/controle bomenareaal	67	68	70	72
Suïcidepreventie	8	8	9	9
Planvorming Horsthoekerenk		25		
Totaal	244	249	256	262

Meerkosten Heerde 850 jaar

Naast de verstrekte subsidie van €10,- per inwoner voor activiteiten omtrent de viering van Heerde 850 jaar is er €10.000,- nodig voor overige kosten die dit jaar gemaakt gaan worden.

Bibob-toetsing/integraal veiligheidsplan

De huidige formatie is onvoldoende om de ambities uit het Integraal Veiligheidsplan te realiseren en om regionale achterstanden weg te werken. De groei aan beleids- én uitvoeringstaken, waaronder Bibob-toetsing, jeugd en (digitale) veiligheid, vraagt om structurele versterking. Uit de evaluatie van het uitvoeringsplan blijkt dat Heerde achterblijft ten opzichte van regiogemeenten en kwetsbaar is in de uitvoering van wettelijke taken. Voor het op een hoger, noodzakelijk niveau tillen van deze taken is een structureel budget van €56.000,- opgenomen.

Opzetten crisisorganisatie weerbaarheid

De geopolitieke verhoudingen zijn de afgelopen jaren sterk veranderd. Dit heeft geleid tot toenemende internationale spanningen. Tegelijkertijd nemen ook andere risico's, zoals klimaatverandering, toe. Dit vraagt om een weerbare, veerkrachtige samenleving waarin inwoners, gemeenten, veiligheidsregio en crisispartners samen voorbereid zijn op crisissen en verstoringen. Met het gevraagde budget van €10.000,- kunnen de noodzakelijke voorbereidingen worden getroffen voor het opstarten van deze crisisorganisatie.

Actualiseren wegenlegger

De huidige wegenlegger is ernstig verouderd. De wegenwet verplicht gemeenten om te beschikken over een actuele wegenlegger. Voor het actualiseren van de huidige wegenlegger en het laten vaststellen ervan door de provincie is een bedrag van €45.000,- nodig.

Opstellen economische agenda

Voor het opstellen van een economische agenda inclusief recreatie en toerisme en de agrarische sector wordt een éénmalig bedrag van €10.000,- gevraagd.

Uitbreiden velden vv SEH

Door de aanhoudende groei van (jeugd)leden kampt voetbalvereniging SEH al een aantal jaren met een veldentekort. De vereniging heeft 3 scenario's uitgewerkt om dit veldentekort op te lossen. Het voordeligste scenario vergt een investering van €840.000,-. De uitbreiding ervan kan op zijn vroegst in 2027 plaatsvinden. De jaarlijkse kapitaallasten van €76.000,- zijn voor de jaren in deze subcategorie opgenomen.

Verbreiding scope IBOR

Het is wenselijk om de scope van het IBOR te verbreden en het plan te positioneren als een integrale vertaling van de Omgevingsvisie naar de inrichting van de openbare ruimte. Aan deze verbreding van de scope zijn extra kosten verbonden. Uit offerteaanvraag blijkt dat hiervoor een aanvullend budget nodig is van €50.000,-.

Bestrijding Eikenprocessierups/Japanse Duizendknoop

In 2025 is structureel een bedrag van €25.000,- afgeraamd voor de bestrijding van de Eikenprocessierups omdat verwacht werd dat de populatie en daarmee de overlast zou afnemen. De verwachting voor de komende jaren is echter dat de overlast zal toenemen en dat er fors meer curatief bestreden moet worden. Voorgesteld wordt daarom om het afgeraamde budget weer aan de begroting toe te voegen. Ook voor de bestrijding van de Japanse Duizendknoop is extra geld nodig omdat deze plant op steeds meer plekken binnen de gemeente voorkomt. Voorgesteld wordt om

hiervoor €14.000,- structureel bij te ramen.

Uitbreiding beheer/controle bomenareaal

In de jaren 2023-2025 zijn de arealen van groen en bomen nauwkeurig in beeld gebracht en zijn de 'te onderhouden' bomen in het digitale beheersysteem opgenomen. Hierbij is gebleken dat dit bomenbestand 4.000 hoger is (totaal 16.500) dan bekend was. Om dit hogere aantal bomen te onderhouden en te kunnen controleren op veiligheid moet het structurele budget hiervoor met €67.000,- worden verhoogd.

Suicidepreventie

Voor suicidepreventie is extra budget ontvangen vanuit het Gemeentefonds. Gevraagd wordt om dit structurele budget van €8.000,- in te zetten om deze preventie vorm te geven.

Planvorming Horsthoekerenk

Binnen het plangebied van de Horsthoekerenk, waar woningbouw staat gepland, ligt op dit moment nog een volkstuinencomplex. De gronden van dit complex zijn in eigendom van de gemeente en worden verhuurd aan de volkstuinenvereniging. In het kader van de verdere planvorming voor de Horsthoekerenk is het belangrijk om tijdig na te denken over de toekomst van het volkstuinencomplex, zodat aan de volkstuinenvereniging duidelijkheid kan worden gegeven over haar toekomst. Diverse toekomstscenario's zijn denkbaar, maar vergen nader onderzoek, overleg en besluitvorming. Zo kan het complex worden verplaatst naar een andere locatie, kan het worden beëindigd of kan het complex in aangepaste vorm onderdeel worden van de nieuwbouwwijk. Voor het uit te voeren onderzoek is eenmalig een bedrag van € 25.000,- nodig.

0. Bestuur en ondersteuning

Toelichting op programma Bestuur en ondersteuning

Op het programma 'Bestuur en ondersteuning' zijn de algemene inkomsten en uitgaven verwerkt om de gemeente Heerde 'draaiende te houden'. Voorheen werden deze kosten onder 'Bestuur' en 'Overhead' verantwoord. Dit zijn bijvoorbeeld de kosten voor raad, college, bestuursondersteuning, burgerzaken maar ook de kosten voor huisvesting, facilitair, P&O, financiën en ICT behoren hierbij. De algemene uitkering uit het gemeentefonds, O.Z.B. en lokale heffingen zijn opgenomen bij de baten van dit programma. Dit programma is daarmee het enige programma waar de baten hoger zijn dan de lasten.

Wat mag het kosten

Exploitatie	Realisatie 2025	Totale begroting 2026	Bijraming 2026	Bijraming 2027	Bijraming 2028	Bijraming 2029
Lasten						
00 Bestuur en ondersteuning						
0.1 Bestuur	2.620.762	1.960.309	76.200	46.200	46.600	47.010
0.10 Mutaties reserves	6.583.753	0	0	0	0	0
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	224.307	-124.307	0	0	0
0.2 Burgerzaken	643.434	426.456	0	0	0	0
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	310.905	302.592	-62.790	-63.385	-62.976	-63.576
0.4 Overhead	11.773.401	10.785.459	169.580	602.720	168.528	154.160
0.5 Treasury	478.175	439.630	100.000	0	0	0
0.61 OZB woningen	258.992	418.687	45.500	90.000	92.250	95.000
0.62 OZB niet-woningen	167.111	103.107	0	0	0	0
0.64 Belastingen overig	28.821	25.400	0	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	10.894	30.000	0	0	0	0
Totaal 00 Bestuur en ondersteuning	22.876.248	14.715.947	204.183	675.535	244.402	232.594
Totaal Lasten	22.876.248	14.715.947	204.183	675.535	244.402	232.594
Baten						
00 Bestuur en ondersteuning						
0.1 Bestuur	5.492	0	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	-7.774.101	-1.853.683	-834.800	-608.200	-283.000	-935.000

Exploitatie	Realisatie 2025	Totale begroting 2026	Bijraming 2026	Bijraming 2027	Bijraming 2028	Bijraming 2029
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	5.793	1.913.355	2.389.875
0.2 Burgerzaken	-416.363	-260.270	0	0	0	0
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-255.898	-155.863	1.800	1.800	1.800	1.800
0.4 Overhead	-1.940.403	-1.005.689	-500	-500	-500	-500
0.5 Treasury	-623.366	-1.523.359	0	0	0	0
0.61 OZB woningen	-4.505.941	-4.603.210	-17.000	-17.000	-17.000	-17.000
0.62 OZB niet-woningen	-1.306.831	-1.375.150	-55.000	-55.000	-55.000	-55.000
0.64 Belastingen overig	-29.310	-12.440	0	0	0	0
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-43.022.275	-41.529.000	-931.000	-619.000	-742.000	-617.000
Totaal 00 Bestuur en ondersteuning	-59.868.997	-52.318.664	-1.836.500	-1.292.107	817.655	767.175
Totaal Baten	-59.868.997	-52.318.664	-1.836.500	-1.292.107	817.655	767.175
Resultaat	-36.992.749	-37.602.717	-1.632.317	-616.572	1.062.057	999.769

Financiële toelichting programma Bestuur en ondersteuning

Lasten

Voorgesteld wordt om de uitgaven bij het programma **Bestuur en ondersteuning** structureel met ruim **€200.000,-** te verhogen. Voor het jaar 2027 wordt een bijstelling van **€676.000,-** gevraagd. Onderstaand zijn de belangrijkste redenen van deze mutaties uitgeschreven.

0.1 Bestuur

Het college en de organisatie zijn steeds meer zichtbaar in de samenleving en de initiatieven die worden ontplooid om burgers te informeren en te betrekken bij diverse plannen nemen toe. Voor het faciliteren van deze ontwikkelingen wordt een structurele verhoging van €25.000,- bovenop het huidige budget gevraagd. (3).

Het project inwonerparticipatie is gestart. Naast de personeelskosten is er €16.000,- geraamd voor het organiseren van activiteiten en trainingen op dit gebied (4b).

0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten

Het positieve begrotingssaldo van €124.000,- is bij deze mutatie teruggeboekt zodat er nieuwe saldi kunnen worden bepaald. De negatieve saldi zijn gecorrigeerd bij de baten onder dit taakveld (1).

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Bij dit onderdeel waren nog budgetten opgenomen voor panden die inmiddels zijn gesloopt. Deze budgetten zijn nu afgeraamd; dit resulteert in een structureel voordeel van ruim €62.000,- (3).

0.4 Overhead

De bijstelling voor 2027 is grotendeels het gevolg van herstel- en onderhoudswerkzaamheden aan de gebouwen. Bij het raadhuis moet een dakafwerking worden vervangen en moet de buitenkant van het gebouw worden geschilderd (€106.000,-). Bij het gemeentekantoor is de dakbedekking aan vervanging toe. De kosten hiervoor bedragen €210.000,-. Bij de gemeentewerf moet ook een dakrand worden vervangen en wordt de slagboominstallatie gerenoveerd voor in totaal €186.000,-. De kosten voor alle werkzaamheden kunnen worden gedekt uit de reserve Gebouwen (2).

Daarnaast zijn de jaarlijkse servicekosten voor het gebouw van STIP Heerde met €34.000,- verhoogd en zijn de kosten voor beveiliging en schoonmaak voor het gemeentekantoor en de gemeentewerf gestegen met €16.000,- (3). Tenslotte is er voor de jaren 2026 en 2027 €29.000,- geraamd voor de huur van de locatie aan de Zwolseweg waar de Belastingssamenwerking is gehuisvest. Vanaf 2028 kan dit team terecht in de verbouwde kantoorruimte van de gemeentewerf (3).

De organisatie heeft nog steeds veel langdurig zieke medewerkers waarvoor (deels) moet worden ingehuurd. Voor dit jaar is daarom het ziektebudget niet toereikend en is het noodzakelijk om hiervoor €50.000,- bij te ramen (3).

Conform de begroting van de Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O voor de jaren 2027-2030 zijn de budgetten hiervoor met €19.000,- (2027) oplopend tot €101.000,- (2029) verhoogd. Deze verhoging is het gevolg van het toepassen van een (afwijkend) indexeringspercentage voor ICT-diensten. Dit percentage is hoger maar meer in lijn met de werkelijke jaarlijkse kostenstijgingen. Hiermee is tegemoet gekomen aan de zienswijze van de gemeente Heerde waarin werd gesteld dat meerjarige ramingen te laag waren ten opzichte van de werkelijke kosten (1).

0.5 Treasury

Er is onlangs een nieuwe langlopende geldlening afgesloten; dit was eerder nodig dan voorzien. De extra rentekosten voor dit jaar zijn €100.000,-. Voor de jaren erna is er in de begroting rekening gehouden met hogere rentekosten (3).

0.61 O.Z.B. woningen

Doordat het aantal medewerkers voor de Belastingssamenwerking is uitgebreid zijn voor de jaren 2027 e.v. de budgetten met €90.000,- verhoogd. Het budget voor dit jaar is met €46.000,- naar boven bijgesteld (1).

Baten

De inkomsten bij dit programma fluctueren fors; voor 2026 zijn deze **€1.837.000,-** hoger dan de primitieve begroting aflopend naar **€767.000,-** lagere inkomsten voor 2029. De oorzaken hiervan zijn hieronder opgenomen.

0.10 Mutaties reserves

De komende jaren moeten er veel herstelwerkzaamheden aan de gemeentelijke gebouwen plaatsvinden. Het onderhoud voor het raadhuis, gemeentekantoor en de gemeentewerf zijn al bij taakveld 0.4 beschreven. Daarnaast is er groot onderhoud gepland bij De Heerd en De Rhijnsberg. Dit is nader toegelicht bij het programma Onderwijs. Het voorstel is om al deze kosten te dekken uit de reserves van de gebouwen, De Heerd en De Rhijnsberg (2).

0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten

De begrotingssaldi van de primitieve begroting voor de jaren 2027-2029 (€6.000,- oplopend naar €2.390.000,-) zijn bij deze mutatie teruggeboekt zodat er nieuwe saldi kunnen worden bepaald (1).

0.61 en 0.62 O.Z.B. (niet) woningen

Als gevolg van areaaluitbreiding kunnen de O.Z.B.-tarieven structureel met €72.000,- worden verhoogd (3).

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

De doorrekening van de Septembercirculaire 2025 geeft voor dit jaar een voordeel van €931.000,-. Voor de daaropvolgende jaren is er eveneens een voordeel van ruim €600.000,- tot €700.000,- ingeboekt alleen is hierbij wel de korting van de 2e tranche van de herverdeling van het Gemeentefonds eruit gehaald. Dit is gedaan op advies van het Ministerie van BiZa omdat er nog teveel onduidelijkheden zijn over de verdeelmaatstaven van deze 2e tranche. In het najaar volgt er een advies met oplossingsrichtingen (1).

Financieel overzicht meerjarige projecten

Exploitatie	Totale begroting 2026	Realisatie 2026	Bijraming 2026	Bijraming 2027	Bijraming 2028	Bijraming 2029
Lasten						
M10008-100 SPUK J55 Aanpak Energiearmoede	0	13.069	0	0	0	0
M10009-100 SPUK J105 Start Bouwimpuls	81.250	0	0	0	0	0
M10021-103 Project Horsthoekerenk	0	8.314	0	0	0	0
Totaal Lasten	81.250	21.383	0	0	0	0
Baten						
M10008-100 SPUK J55 Aanpak Energiearmoede	0	-220.364	0	0	0	0
M10009-100 SPUK J105 Start Bouwimpuls	-81.250	-325.000	0	0	0	0
M10019-100 SPUK J209 Regeling Huisv. Aandachtsgroepen	0	-204.000	0	0	0	0
M10021-100 Project Monnikenveld	0	-1.735	0	0	0	0
M10021-101 Project Hulsbergerlanden	0	-176.024	0	0	0	0
M10021-102 Project Hogestraat 12	0	-12.500	0	0	0	0
M10021-109 Project Zijmarseweg 5	0	-29.175	0	0	0	0
M10021-110 Project Molenkamp Noord	0	-60.530	0	0	0	0
M10021-111 Project Kerkweg 8	0	-47.271	0	0	0	0

Exploitatie	Totale begroting 2026	Realisatie 2026	Bijraming 2026	Bijraming 2027	Bijraming 2028	Bijraming 2029
M10021-112	0	-93.127	0	0	0	0
Project						
Wapenvelder						
Kerkweg 24b						
Totaal Baten	-81.250	-1.169.726	0	0	0	0
Resultaat	0	-1.148.343	0	0	0	0

1. Veiligheid

Toelichting op programma Veiligheid

De kosten die op het programma 'Veiligheid' worden verantwoord zijn voor een groot deel te relateren aan de brandweezorg (VNOG). Daarnaast zijn de taken die verband houden met openbare orde, criminaliteit, preventie en ondermijning bij dit programma opgenomen.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2025	Totale begroting 2026	Bijraming 2026	Bijraming 2027	Bijraming 2028	Bijraming 2029
Lasten						
01 Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.427.000	1.446.946	20.050	65.650	66.150	38.066
1.2 Openbare orde en veiligheid	865.126	764.140	0	0	0	0
Totaal 01 Veiligheid	2.292.126	2.211.086	20.050	65.650	66.150	38.066
Totaal Lasten	2.292.126	2.211.086	20.050	65.650	66.150	38.066
Baten						
01 Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-13.472	-19.740	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	-31.464	-15.420	0	0	0	0
Totaal 01 Veiligheid	-44.935	-35.160	0	0	0	0
Totaal Baten	-44.935	-35.160	0	0	0	0
Resultaat	2.247.191	2.175.926	20.050	65.650	66.150	38.066

Financiële toelichting programma Veiligheid

Lasten

Voorgesteld wordt om het budget voor het programma **Veiligheid** voor 2026 met **€20.000,-** te verhogen. Voor de jaren erna wordt er een bijstelling van **€66.000,-** aflopend naar **€38.000,-** voor 2029 gevraagd. De belangrijkste budgetmutaties zijn hieronder toegelicht.

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Het budget van de VNOG is bijgesteld op basis van de aangepaste gemeentelijke bijdrage die is opgenomen in de nieuwe begroting van deze organisatie. Voor 2027 en 2028 moet hiervoor €56.000,- worden bijgeraamd; voor 2029 is de verhoging €28.000,-. Door de 22 VNOG-gemeenten is unaniem besloten om het budget voor Opleiden, Trainen en Oefenen Gemeenten (OTO-G) structureel te verhogen met €8.000,- (1).

Voor het voorbereiden van een crisisorganisatie die kan worden ingezet bij onverwachte (nood)scenario's en rampen wordt een éénmalig bedrag van €10.000,- gevraagd (4c).

Baten

Geen mutaties.

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Toelichting op programma Verkeer, vervoer en waterstaat

Alle kosten die gemaakt worden rondom de mobiliteit van voertuigen worden geboekt op het programma '**Verkeer, vervoer en waterstaat**'. Dit zijn o.a. de kosten voor de aanleg, en het onderhoud, van wegen, bruggen en (fiets) paden, en daarmee dus ook de kosten voor de openbare verlichting en gladheidsbestrijding. De kosten van het eigen materieel dat wordt ingezet voor bovengenoemde taken behoren eveneens bij dit programma. De inkomsten betreffen de vergoedingen voor degeneratieschades aan wegen, bruggen etc.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2025	Totale begroting 2026	Bijraming 2026	Bijraming 2027	Bijraming 2028	Bijraming 2029
Lasten						
02 Verkeer, vervoer en waterstaat						
2.1 Verkeer en vervoer	3.075.175	3.431.210	225.770	175.020	179.420	183.920
2.2 Parkeren	0	2.250	0	0	0	0
Totaal 02 Verkeer, vervoer en waterstaat	3.075.175	3.433.460	225.770	175.020	179.420	183.920
Totaal Lasten	3.075.175	3.433.460	225.770	175.020	179.420	183.920
Baten						
02 Verkeer, vervoer en waterstaat						
2.1 Verkeer en vervoer	-173.566	-113.430	-39.772	-39.772	-39.772	-39.772
Totaal 02 Verkeer, vervoer en waterstaat	-173.566	-113.430	-39.772	-39.772	-39.772	-39.772
Totaal Baten	-173.566	-113.430	-39.772	-39.772	-39.772	-39.772
Resultaat	2.901.609	3.320.030	185.998	135.248	139.648	144.148

Financiële toelichting programma Verkeer, vervoer en waterstaat

Lasten

De kosten bij het programma **Verkeer, vervoer en waterstaat** stijgen voor 2026 met **€226.000,-**. Voor de jaren 2027 e.v. wordt een extra budget van **€175.000,-** plus indexering gevraagd. Onderstaand is een toelichting opgenomen voor deze budgetbijstellingen.

2.1 Verkeer en vervoer

Eind vorig jaar is het Beheerplan Wegen 2025-2029 behandeld. De uitkomst van dit plan is dat er voor het onderhoud van de wegen op het minimaal vereiste 'beeldkwaliteitsniveau C' een extra structureel bedrag van €171.000,- (plus jaarlijkse indexering) nodig is. Een lager onderhoudsniveau kan leiden tot hoge herstelkosten in de toekomst en berisping of interventie van de Provincie.

Daarnaast vergroot het de kans op schade en/of persoonlijk letsel (4b).

Vanuit de raad is gevraagd om een laadvisie op te stellen. Deze visie geeft een duidelijke richtlijn waar en hoe deze laadpalen kunnen worden aangelegd, ook in relatie tot (al bestaande) private aansluitingen. de kosten hiervoor bedragen €10.000,- (4b).

Voor 2026 wordt voor het actualiseren van de verouderde wegenlegger een budget van €45.000,- gevraagd. Dit is een verplichting vanuit de Wegenwet (4c).

Baten

Bij dit programma zijn de structurele inkomsten **€40.000,-** hoger. Dit komt door €20.000,- extra inkomsten vanuit de vergoeding voor het opruimen van plastic zwerfafval (SUP-vergoeding). De overige €20.000,- is een vergoeding van Verpact voor het ledigen van de prullenbakken in de openbare ruimte (3).

Financieel overzicht meerjarige projecten

Exploitatie	Totale begroting 2026	Realisatie 2026	Bijraming 2026
Lasten			
2.1 Verkeer en vervoer			
M10026-100 SPUK E120 Verkeersveiligheidsmaatregelen 25-28	124.655	0	0
Totaal 2.1 Verkeer en vervoer	124.655	0	0
Totaal Lasten	124.655	0	0
Baten			
2.1 Verkeer en vervoer			
M10026-100 SPUK E120 Verkeersveiligheidsmaatregelen 25-28	-124.655	-350.849	0
Totaal 2.1 Verkeer en vervoer	-124.655	-350.849	0
Totaal Baten	-124.655	-350.849	0
Resultaat	0	-350.849	0

3. Economie

Toelichting op programma Economie

Het programma 'Economie' is relatief klein en omvat de kosten die verband houden met het stimuleren van de lokale economie, met bijvoorbeeld subsidies, promotie- en marketingactiviteiten of via bedrijfsloketten. Ook behoren de kosten voor recreatie en toerisme en de inning van toeristenbelasting (inkomsten) bij dit programma.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2025	Totale begroting 2026	Bijraming 2026	Bijraming 2027	Bijraming 2028	Bijraming 2029
Lasten						
3.1 Economische ontwikkeling	343.259	337.759	4.500	9.000	13.500	18.000
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	14.130	0	0	0	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	67.815	47.835	20.000	20.000	20.000	20.000
3.4 Economische promotie	547.560	462.969	22.700	0	0	0
Totaal Lasten	958.634	862.693	47.200	29.000	33.500	38.000
Baten						
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-16.570	-25.150	0	0	0	0
3.4 Economische promotie	-418.283	-328.590	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Totaal Baten	-434.853	-353.740	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	523.781	508.953	32.200	14.000	18.500	23.000
Gerealiseerd resultaat	523.781	508.953	32.200	14.000	18.500	23.000

Financiële toelichting programma Economie

Lasten

De kosten bij het programma **Economie** stijgen voor 2026 met **€47.000,-**. Voor de jaren 2027-2029 wordt een budgetaanpassing van **€29.000,-** oplopend naar **€38.000,-** voorgesteld. Onderstaand is een toelichting gegeven op deze budgetbijstellingen.

3.1 Economische ontwikkeling

Voor de bijdrage aan het Ondernemersfonds was in de begroting geen indexering opgenomen. Dit is hierbij gecorrigeerd met een bijstelling van €5.000,- voor 2026 tot €18.000,- voor 2029 (3).

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

De gestegen energiekosten voor markten en standplaatsen resulteert in een structurele stijging van €20.000,- (3).

3.4 Economische promotie

Het college heeft besloten om in te stemmen met het opstellen van een Lokale Ontwikkelstrategie voor de IJsselvallei. Hiervoor is een aanvullend co-financieringsbedrag van €13.000,- nodig (4a).

Het opstellen van een economische agenda inclusief de beleidsterreinen 'recreatie en toerisme' en de 'agrarische sector' kost een éénmalige bijdrage van €10.000,- voor dit jaar (4c).

Baten

Voor de Toeristenbelasting wordt een hogere inkomst van **€15.000,-** verwacht voor dit jaar en de komende periode (3).

Financieel overzicht meerjarige projecten

Exploitatie	Totale begroting 2026	Bijraming 2026	Realisatie 2026
Lasten			
3.4 Economische promotie			
M10014-100 Recreatiezonering Veluwe	105.000	0	34.587
Totaal 3.4 Economische promotie	105.000	0	34.587
Totaal Lasten	105.000	0	34.587
Baten			
3.4 Economische promotie			
M10014-100 Recreatiezonering Veluwe	-105.000	0	-105.763
Totaal 3.4 Economische promotie	-105.000	0	-105.763
Totaal Baten	-105.000	0	-105.763
Resultaat	0	0	-71.176

4. Onderwijs

Toelichting op programma Onderwijs

De kosten/opbrengsten die verband houden met de onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs behoren bij dit programma. Ook het peuteronderwijs en volwasseneneducatie en de exploitaties van de Rhijnsberg en De Heerd, niet volledig onderwijsinstellingen, zijn bij dit programma '**Onderwijs**' opgenomen.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2025	Totale begroting 2026	Bijraming 2026	Bijraming 2027	Bijraming 2028	Bijraming 2029
Lasten						
04 Onderwijs						
4.1 Openbaar basisonderwijs	1.625	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	1.281.188	2.285.729	993.170	272.907	408.626	1.114.294
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	858.178	1.119.780	-159.202	-159.202	-159.202	-159.202
Totaal 04 Onderwijs	2.140.991	3.405.509	833.968	113.705	249.424	955.092
Totaal Lasten	2.140.991	3.405.509	833.968	113.705	249.424	955.092
Baten						
04 Onderwijs						
4.2 Onderwijshuisvesting	-510.080	-528.790	-333.378	-342.428	-351.978	-361.884
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	5.082	-39.168	-8.498	-8.498	-8.498	-8.498
Totaal 04 Onderwijs	-504.998	-567.958	-341.876	-350.926	-360.476	-370.382
Totaal Baten	-504.998	-567.958	-341.876	-350.926	-360.476	-370.382
Resultaat	1.635.994	2.837.551	492.092	-237.221	-111.052	584.710

Financiële toelichting programma Onderwijs

Lasten

Voor het programma **Onderwijs** worden forse extra budgetten gevraagd, die bijna allemaal betrekking hebben op het uitvoeren van (achterstallig) onderhoud aan de gebouwen. Verder zijn de budgetten van de MFA's herijkt en is het Leerlingenvervoer afgeraamd. Onderstaand zijn deze mutaties verder toegelicht.

4.2 Onderwijshuisvesting

Voor 2026 staan er onderhoudswerkzaamheden gepland voor De Heerd en De Rhijnsberg. Voor De Heerd is dit het repareren van de zonwering, herstel van de vloerverwarming, schilderwerk, stucwerk en het reinigen van het metselwerk. De totale kosten hiervan worden ingeschat op €570.000,-. Voor de jaren 2028 (€150.000,-) en 2029 (€850.000,-) is er budget opgenomen voor een volledige vervanging van het dak van De Heerd.

Voor De Rhijnsberg moeten ook diverse herstelwerkzaamheden worden uitgevoerd waaronder het dak en de vloeren van de toiletten en de sportzaal. Verder moet er een valbeveiliging op het gebouw worden aangebracht. De kosten hiervoor bedragen €218.000,- voor 2026. Voor het uitvoeren van resterend achterstallig onderhoud wordt voor de jaren 2027-2029 jaarlijks €85.000,- gevraagd. Voorgesteld wordt om al deze kosten te dekken uit de reserves van De Heerd respectievelijk De Rhijnsberg (2).

Door de realisatie van de nieuwe Hof van Cramer en het in eigen beheer nemen van De Heerd en op een later moment De Rhijnsberg en de Faberhal, zijn de budgetten voor deze accommodaties herijkt. Deze aanpassingen zijn budgetneutraal verlopen maar werken ook door in het programma ' Sport, cultuur en recreatie' en in 'mutaties personeel'. De budgetten voor de uitgaven bij dit programma zijn door deze herijking met structureel €167.000,- verhoogd. (5).

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

De verwachte groei van het vervoer van het aantal leerlingen naar scholen in de omgeving is vorig jaar gestagneerd. Hierdoor kan er structureel €150.000,- voor leerlingenvervoer worden afgeraagd (3).

Baten

De hogere inkomsten bij dit programma van **€342.000,-** voor 2026 oplopend naar **€370.000,-** voor 2029 zijn bijna volledig het gevolg van de herijking van de budgetten voor de Hof van Cramer, De Heerd, De Rhijnsberg en de Faberhal (5).

Financieel overzicht meerjarige projecten

Exploitatie	Totale begroting 2026	Bijraming 2026	Realisatie 2026
Lasten			
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken			
M10002-100 SPUK D8 Onderwijsachterstandenbeleid 2025	349.599	21.443	159.204
M10020-100 SPUK D14 NPO-gelden Onderwijsvertraging	0	0	313
Totaal 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	349.599	21.443	159.517
Totaal Lasten	349.599	21.443	159.517
Baten			
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken			
M10002-100 SPUK D8 Onderwijsachterstandenbeleid 2025	-349.599	-21.443	-167.110
Totaal 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-349.599	-21.443	-167.110
Totaal Baten	-349.599	-21.443	-167.110
Resultaat	0	0	-7.593

5. Sport, cultuur en recreatie

Toelichting op programma Sport, cultuur en recreatie

'Sport, cultuur en recreatie' is een breed programma met allemaal leuke en belangrijke zaken die het leven aangenamer maken. Dit programma omvat o.a. de uitgaven voor sportaccommodaties, bosbeheer, openbaar groen, musea en subsidies aan rijks- en gemeentelijke monumenten. De inkomsten zijn veelal provinciale en rijkssubsidies die worden ontvangen om bovenstaande zaken in stand te houden.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2025	Totale begroting 2026	Bijraming 2026	Bijraming 2027	Bijraming 2028	Bijraming 2029
Lasten						
05 Sport, cultuur en recreatie						
5.1 Sportbeleid en activering	114.757	90.429	0	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	1.219.245	1.544.091	137.410	132.985	209.930	211.515
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	440.237	442.130	-1.112	-1.112	-1.112	-1.112
5.4 Musea	187.490	202.396	15.000	15.000	15.000	15.000
5.5 Cultureel erfgoed	99.389	124.480	0	0	0	0
5.6 Media	491.002	496.894	62.420	18.970	18.970	18.970
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.083.467	1.993.715	131.180	157.695	110.040	112.480
Totaal 05 Sport, cultuur en recreatie	4.635.585	4.894.135	344.898	323.538	352.828	356.853
Totaal Lasten	4.635.585	4.894.135	344.898	323.538	352.828	356.853
Baten						
05 Sport, cultuur en recreatie						
5.1 Sportbeleid en activering	-104.758	-23.270	0	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	-222.788	-293.750	-105.462	-108.370	-111.503	-114.713
5.4 Musea	-4.360	-2.500	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	0	0	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-280.189	-183.082	0	0	0	0
Totaal 05 Sport, cultuur en recreatie	-612.095	-502.602	-105.462	-108.370	-111.503	-114.713
Totaal Baten	-612.095	-502.602	-105.462	-108.370	-111.503	-114.713
Resultaat	4.023.490	4.391.533	239.436	215.168	241.325	242.140

Financiële toelichting op programma Sport, cultuur en recreatie

Lasten

Bij het programma **Sport, cultuur en recreatie** wordt een extra jaarlijks budget van ongeveer **€350.000,-** gevraagd. Hieronder is een uiteenzetting gegeven van de bijstellingen.

5.2 Sportaccommodaties

De budgetten voor de Hof van Cramer, De Heerd, De Rhijnsberg en de Faberhal zijn herijkt. Deze aanpassingen zijn budgetneutraal verlopen maar werken ook door in het programma 'Onderwijs en in 'mutaties personeel'. De budgetten voor de uitgaven bij dit programma zijn door deze herijking met structureel €122.000,- verhoogd. (5).

Door de groei van het aantal leden bij de voetbalvereniging SEH is hier sprake van een veldentekort. Om dit op te lossen moet hiervoor €840.000,- worden geïnvesteerd. De jaarlijkse kapitaallasten hiervan zijn €76.000,- en zijn vanaf het jaar 2028 in de begroting opgenomen (4c).

5.6 Media

Voor 2026 is er een extra bedrag van €43.000,- van het Rijk ontvangen voor de bibliotheek. Verder is er een structureel budget van €19.000,- ontvangen voor het inrichten van een Informatiepunt Digitale Overheid. Voorgesteld wordt om deze bedragen naar de bibliotheek over te hevelen zodat hier uitvoering aan kan worden gegeven (3).

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Verwacht wordt dat de overlast van de Eikenprocessierups weer toe gaat nemen. Daarnaast komt de Japanse Duizendknoop op steeds meer plekken voor binnen de gemeente. Om beide problemen effectief te kunnen bestrijden is er jaarlijks €39.000,- extra budget nodig (4c).

De afgelopen jaren is het openbaar groen in het digitale beheersysteem geactualiseerd. Het boomareaal dat jaarlijks gecontroleerd en gekeurd moet worden is met 4.000 bomen toegenomen tot 16.500 bomen. Tevens moeten deze bomen worden gesnoeid en beschermd tegen ziekten en plagen. Hiervoor wordt een extra structureel bedrag van €67.000,- gevraagd (4c).

Baten

De gestegen inkomsten van **€105.000,-** bij dit programma zijn het gevolg van de herijking van de budgetten voor de Hof van Cramer, De Heerd, De Rhijnsberg en de Faberhal (5).

Financieel overzicht meerjarige projecten

Exploitatie	Totale begroting 2026	Bijraming 2026	Realisatie 2026
Lasten			
5.1 Sportbeleid en activering			
M10001-100 SPUK H30 Lokaal Sportakkoord	11.793	0	7.239
M10001-101 SPUK H30 Brede Regeling Combinatiefunctionaris	101.441	23.102	244
M10018-100 SPUK H4 Stimulering Sport 2025	96.000	0	2.222
M10018-101 SPUK H4 Stimulering Sport 2026	0	0	0
Totaal 5.1 Sportbeleid en activering	209.234	23.102	9.705
5.6 Media			
M10004-100 SPUK C92 Informatiepunten Digitale Overheid	18.970	0	0
Totaal 5.6 Media	18.970	0	0

Exploitatie	Totale begroting 2026	Bijraming 2026	Realisatie 2026
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie			
M10031-100 Heerde Natuurlijk - subsidie biodiversiteit en landschap	0	0	31.532
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	31.532
Totaal Lasten	228.204	23.102	41.237
Baten			
5.1 Sportbeleid en activering			
M10001-100 SPUK H30 Lokaal Sportakkoord	-11.793	0	-353.066
M10001-101 SPUK H30 Brede Regeling Combinatiefunctionaris	-101.441	-23.102	0
M10018-100 SPUK H4 Stimulering Sport 2025	-96.000	0	0
M10018-101 SPUK H4 Stimulering Sport 2026	0	0	-97.350
Totaal 5.1 Sportbeleid en activering	-209.234	-23.102	-450.416
5.5 Cultureel erfgoed			
M10015-102 Instandhouding gemeentelijke monumenten 2026	0	0	-9.534
Totaal 5.5 Cultureel erfgoed	0	0	-9.534
5.6 Media			
M10004-100 SPUK C92 Informatiepunten Digitale Overheid	-18.970	0	0
Totaal 5.6 Media	-18.970	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie			
M10031-100 Heerde Natuurlijk - subsidie biodiversiteit en landschap	0	0	-142.688
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	-142.688
Totaal Baten	-228.204	-23.102	-602.638
Resultaat	0	0	-561.401

6. Sociaal domein

Toelichting op programma Sociaal domein

Sinds de decentralisaties in het sociaal domein (2015) is de gemeente Heerde verantwoordelijk voor de Wmo en de Jeugdzorg. Naast deze omvangrijke taken horen bij het programma 'Sociaal domein' ook de kosten voortkomend uit de Participatiewet (inkomsondersteuning/re-integratie). De inkomsten betreft de rijksvergoeding voor de bijstandsuitkeringen (doeluitkering).

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2025	Totale begroting 2026	Bijraming 2026	Bijraming 2027	Bijraming 2028	Bijraming 2029
Lasten						
06 Sociaal Domein						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	960.733	953.930	38.050	38.050	38.050	38.050
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	1.888.306	2.084.151	5.800	5.800	0	0
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	753.027	1.047.383	0	0	0	0
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	851.450	950.956	42.000	54.000	63.000	75.000
6.3 Inkomensregelingen	5.365.942	5.416.913	210.720	210.720	210.720	210.720
6.4 Begeleide participatie	2.469.162	2.528.901	-67.517	-83.844	-83.844	-83.844
6.5 Arbeidsparticipatie	620.900	548.731	21.000	21.000	21.000	21.000
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	532.119	741.380	-150.000	-90.000	-30.000	30.000
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	2.750.329	3.031.609	0	0	0	0
6.712 Begeleiding (Wmo)	2.241.871	1.878.170	703.000	727.600	753.100	779.400
6.751 Jeugdhulp ambulante lokaal	6.190.955	4.915.953	696.000	727.300	760.000	794.300
6.752 Jeugdhulp ambulante regionaal	10.542	0	0	0	0	0
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	10.055	933.410	474.000	250.000	261.300	273.000
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	67.127	0	0	0	0	0
6.791 PGB Wmo	108.404	55.600	45.000	45.000	45.000	45.000
6.792 PGB Jeugd	41.500	100.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
6.811 Beschermd Wonen (Wmo)	48.790	70.339	168.000	168.000	169.000	169.000
6.812 Maatschappelijke – en vrouwenopvang (Wmo)	32.662	0	0	0	0	0
6.821 Jeugdbescherming	105.552	107.680	4.000	4.000	4.000	4.000

Exploitatie	Realisatie 2025	Totale begroting 2026	Bijraming 2026	Bijraming 2027	Bijraming 2028	Bijraming 2029
6.822 Jeugdreclassering	11.956	11.224	0	0	0	0
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	370.870	404.120	0	0	0	0
Totaal 06 Sociaal Domein	25.432.253	25.780.450	2.140.053	2.027.626	2.161.326	2.305.626
Totaal Lasten	25.432.253	25.780.450	2.140.053	2.027.626	2.161.326	2.305.626
Baten						
06 Sociaal Domein						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-59.482	-28.700	0	0	0	0
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-3.069	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	-3.737.504	-3.472.920	-578.085	-578.085	-578.085	-578.085
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	-8.527	-7.050	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	-197.769	-192.679	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
6.751 Jeugdhulp ambulante lokaal	-7.950	0	0	0	0	0
6.811 Beschermd Wonen (Wmo)	-170.568	0	-165.000	-200.000	-200.000	-200.000
Totaal 06 Sociaal Domein	-4.184.869	-3.701.349	-754.585	-789.585	-789.585	-789.585
Totaal Baten	-4.184.869	-3.701.349	-754.585	-789.585	-789.585	-789.585
Resultaat	21.247.385	22.079.101	1.385.468	1.238.041	1.371.741	1.516.041

Financiële toelichting op programma Sociaal domein

Lasten

Voor het **Sociaal domein** wordt een structureel extra budget van ruim **€2.000.000,-** gevraagd. De redenen van deze forse bijstelling zijn hieronder toegelicht.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

De budgetten voor het dagbestedingsvervoer, jeugdwetvervoer en vraagafhankelijk vervoer zijn met €38.000,- verhoogd op basis van de bijgestelde raming van PlusOV (1).

6.3 Inkomensregelingen

De budgetten voor de bijstand en loonkostensubsidie zijn eveneens structureel verhoogd met €210.000,-. Dit komt door een verhoging van het minimumloon en daarmee de hoogte van de bijstand. Ook is het aantal bijstandsgerechtigden licht toegenomen. Het Rijk compenseert deze stijging; het BUIG-budget is met €578.000,- verhoogd (3).

6.4 Begeleide participatie

In de begroting is een bedrag opgenomen om een mogelijk exploitatietekort van het werkvoorzieningsschap Lucrato op te kunnen vangen. De afgelopen jaren zijn de resultaten bij Lucrato altijd positief geweest; daarom is besloten om dit budget van €81.000,- af te ramen (3).

6.712 Begeleiding (Wmo)

De kosten voor begeleiding WMO zijn gestegen en moeten voor ruim €700.000,- worden bijgesteld. Dit komt door een stijgend aantal cliënten en stijgende prijzen. Beide spelen ongeveer een gelijke rol. De kosten voor HBH zijn gelijk gebleven doordat het stijgend aantal deelnemers werd gecompenseerd door de lagere gemiddelde kosten door een beleidsaanpassing. De kosten voor rolstoelen en vervoer zijn gedaald door lagere gemiddelde kosten per cliënt. Dit komt doordat we zijn over gegaan op lease in plaats van koop, waardoor de initiële aanschafkosten worden verdeeld over de hele looptijd (3).

6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal en 6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal

De kosten voor individuele jeugdzorg zijn progressief gestegen. Er zijn 2% cliënten meer dan vorig jaar, maar de gemiddelde kosten per cliënt zijn met 20% gestegen t.o.v. vorig jaar. Dit komt deels doordat er enkele cliënten zijn met zeer hoge zorgkosten. Dit is verblijfszorg en daarvan is per 2025 de groepsgrote volgens de nieuwe wetgeving gehalveerd. Dit is helaas vooraf niet beïnvloedbaar. En de kosten voor complexe geestelijke zorg en dyslexie zijn sterk gestegen. Een daling van het aantal cliënten zit er nog voorlopig niet in, in verband met de groeiende wachtlijst. Ook wordt er dit jaar weer een prijsstijging verwacht in een groep zorgproducten (3).

6.791 PGB Wmo en 6.792 PGB Jeugd

De PGB-budgetten zijn bijgesteld op basis van de recentste bestedingen. Voor PGB Wmo moet er €45.000,- budget worden toegevoegd; voor PGB Jeugd kan er €50.000,- worden afgeraamd (3).

6.811 Beschermd wonen (Wmo)

Vorig jaar is er beleid voor Beschermd wonen opgesteld. Hieruit is gebleken dat hier jaarlijks €168.000,- voor nodig is. Dit geld is nu in de begroting opgenomen. Deze kosten kunnen worden gedekt door de regionale bijdragen die worden ontvangen van de gemeente Apeldoorn (MOBW-gelden) (3).

Baten

6.3 Inkomensregelingen

Op basis van de voorlopige beschikking van het BUIG-budget kan deze raming met €578.000,- worden verhoogd (3).

6.811 Beschermd wonen (Wmo)

Zoals bij de lasten al is aangegeven is de regionale bijdrage voor Beschermd wonen nu in de begroting opgenomen. Voor dit jaar wordt er een bijdrage van €165.000,- verwacht; voor de jaren erna wordt er €200.000,- ontvangen (3).

Financieel overzicht meerjarige projecten

Exploitatie	Totale begroting 2026	Bijraming 2026	Realisatie 2026
Lasten			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie			
M10001-102 SPUK H30 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	23.587	0	0
M10001-109 SPUK H30 Versterken Sociale Basis	31.842	0	0
M10001-110 SPUK H30 Mantelzorg	10.614	0	162
M10001-112 SPUK H30 Welzijn op recept	15.921	0	0
M10003-100 SPUK G10 Wet Inburgering 2025	294.053	0	-1.210
M10003-101 SPUK G10 Wet Inburgering 2026	0	0	66.663
M10005-100 SPUK A39 Onderwijsroute 2025	16.348	0	0

Exploitatie	Totale begroting 2026	Bijraming 2026	Realisatie 2026
M10012-100 SPUK H35b IZA doelen	165.012	0	18.879
M10013-100 SPUK A16 Opvang ontheemden Oekraïne	3.957.900	0	2.123.666
M10013-101 Zorgopvang Oekraïne VNOG	0	0	131.328
M10032-100 SPUK Mentale Gezondheid 26-27	0	75.573	0
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4.515.277	75.573	2.339.488
Totaal Lasten	4.515.277	75.573	2.339.488
Baten			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie			
M10001-102 SPUK H30 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	-23.587	0	0
M10001-109 SPUK H30 Versterken Sociale Basis	-31.842	0	0
M10001-110 SPUK H30 Mantelzorg	-10.614	0	0
M10001-112 SPUK H30 Welzijn op recept	-15.921	0	0
M10003-100 SPUK G10 Wet Inburgering 2025	-294.053	0	-306.218
M10003-101 SPUK G10 Wet Inburgering 2026	0	0	-73.512
M10005-100 SPUK A39 Onderwijsroute 2025	-16.348	0	0
M10012-100 SPUK H35b IZA doelen	-165.012	0	-199.612
M10013-100 SPUK A16 Opvang ontheemden Oekraïne	-3.957.900	0	-173.432
M10013-101 Zorgopvang Oekraïne VNOG	0	0	0
M10032-100 SPUK Mentale Gezondheid 26-27	0	-75.573	0
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-4.515.277	-75.573	-752.774
Totaal Baten	-4.515.277	-75.573	-752.774
Resultaat	0	0	1.586.714

7. Volksgezondheid en milieu

Toelichting op programma Volksgezondheid en milieu

Bij het programma 'Volksgezondheid en milieu' zijn de kostendeekkende exploitaties afvalverwerking, riolering en begraven opgenomen. Daarnaast worden ook nog uitgaven rondom milieubeheer (zoals ongediertebestrijding) en de volksgezondheid (GGD) bij dit programma verantwoord.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2025	Totale begroting 2026	Bijraming 2026	Bijraming 2027	Bijraming 2028	Bijraming 2029
Lasten						
07 Volksgezondheid en milieu						
7.1 Volksgezondheid	801.977	886.773	-40.000	0	0	0
7.2 Riolering	1.521.242	1.475.827	0	0	0	0
7.3 Afval	1.823.016	1.952.491	0	0	0	0
7.4 Milieubeheer	873.071	1.008.803	49.000	-42.422	-47.276	-26.601
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	723.360	541.373	20.050	50	50	50
Totaal 07 Volksgezondheid en milieu	5.742.666	5.865.267	29.050	-42.372	-47.226	-26.551
09 Dummy programma						
7.2 Riolering	0	0	0	0	0	0
Totaal 09 Dummy programma	0	0	0	0	0	0
Totaal Lasten	5.742.666	5.865.267	29.050	-42.372	-47.226	-26.551
Baten						
07 Volksgezondheid en milieu						
7.2 Riolering	-1.714.967	-1.756.516	0	0	0	0
7.3 Afval	-2.165.075	-2.420.337	0	0	0	0
7.4 Milieubeheer	-29.339	-6.110	0	0	0	0
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-626.654	-642.497	0	0	0	0
Totaal 07 Volksgezondheid en milieu	-4.536.034	-4.825.460	0	0	0	0
Totaal Baten	-4.536.034	-4.825.460	0	0	0	0
Resultaat	1.206.632	1.039.807	29.050	-42.372	-47.226	-26.551

Financiële toelichting programma Volksgezondheid en milieu

Lasten

De budgettaire bijstellingen bij het programma **Volksgezondheid en milieu** zijn gering. Meerjarig kan er een voordeel worden ingeboekt van **€42.000,-** aflopend naar **€27.000,-**; voor 2026 wordt er **€29.000,-** bijgeraamd. Deze mutaties zijn kort toegelicht.

7.1 Volksgezondheid

Op basis van de uitgangspuntennota van de GGD zijn de kosten voor de Jeugdzorg €40.000,- lager. Er kan niet structureel worden afgeraamd omdat momenteel onzeker is hoe de Jeugdzorg bij deze organisatie in de toekomst wordt ingericht (1).

7.4 Milieubeheer

Voor 2026 is er budget geraamd voor uitvoering van de klimaat en energiebeleid (CDOKE-gelden). Tevens wordt hiervoor personele inzet geraamd. De vergoeding wordt nu via het Gemeentefonds uitbetaald (3).

De begroting voor de omgevingsdienst ODVeluwe kan voor de jaren 2027-2029 naar beneden worden bijgesteld; voor 2027 is dit een voordeel van €42.000,- aflopend naar €27.000,- voor 2029 (1).

Baten

Geen mutaties.

Financieel overzicht meerjarige projecten

Exploitatie	Totale begroting 2026	Bijraming 2026	Realisatie 2026
Lasten			
Onbekend			
M10001-103 SPUK H30 Kansrijke Start	23.587	0	13.200
M10001-104 SPUK H30 Mentale Gezondheid	0	0	0
M10001-105 SPUK H30 Aanpak overgewicht	0	0	750
M10001-106 SPUK H30 Valpreventie	57.788	0	22.542
M10006-100 SPUK K28 Klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	0	0	78.472
M10007-101 SPUK J94 Nationaal Isolatieprogramma 2024	361.387	0	129.217
M10007-102 SPUK J94 Nationaal Isolatieprogramma 2025	196.333	0	6.000
M10010-100 SPUK E87b Deltaprogramma zoetwater	36.667	0	0
Totaal	675.762	0	250.181
Totaal Lasten	675.762	0	250.181
Baten			
Onbekend			
M10001-103 SPUK H30 Kansrijke Start	-23.587	0	0
M10001-106 SPUK H30 Valpreventie	-57.788	0	0
M10006-100 SPUK K28 Klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	0	0	-273.845
M10007-101 SPUK J94 Nationaal Isolatieprogramma 2024	-361.387	0	-1.084.160
M10007-102 SPUK J94 Nationaal Isolatieprogramma 2025	-196.333	0	-785.333
M10010-100 SPUK E87b Deltaprogramma zoetwater	-36.667	0	-88.000
Totaal	-675.762	0	-2.231.338
Totaal Baten	-675.762	0	-2.231.338
Resultaat	0	0	-1.981.157

8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Toelichting op programma Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2025	Totale begroting 2026	Bijraming 2026	Bijraming 2027	Bijraming 2028	Bijraming 2029
Lasten						
08 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing						
8.1 Ruimte en leefomgeving	835.559	1.191.978	51.000	48.788	0	0
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	5.245	57.780	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	1.980.829	1.247.606	-9.050	87.550	82.050	82.050
Totaal 08 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	2.821.633	2.497.364	41.950	136.338	82.050	82.050
Totaal Lasten	2.821.633	2.497.364	41.950	136.338	82.050	82.050
Baten						
08 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing						
8.1 Ruimte en leefomgeving	-25.371	-273.520	-51.000	-23.788	0	0
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-420.334	-211.122	10.000	-59.000	-185.000	-195.000
8.3 Wonen en bouwen	-715.641	-762.906	0	-35.100	-35.100	-35.100
Totaal 08 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-1.161.346	-1.247.548	-41.000	-117.888	-220.100	-230.100
Totaal Baten	-1.161.346	-1.247.548	-41.000	-117.888	-220.100	-230.100
Resultaat	1.660.287	1.249.816	950	18.450	-138.050	-148.050

Financiële toelichting op programma Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Lasten

Voor het programma **Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing** wordt voor het jaar 2026 een bijstelling van **€42.000,-** gevraagd. Voor 2027 is de bijstelling **€136.000,-** en voor de jaren erna **€82.000,-**.

8.1 Ruimte en leefomgeving

Vanuit de voorziening Groenfonds wordt voor 2026 €51.000,- vrijgegeven en voor het jaar 2027 €24.000,-. Met deze bedragen wordt opdracht verleend aan Stichting Landschapsbeheer Gelderland voor het uitvoeren van landschappelijke en biodiverse maatregelen in Hoornerveen op particuliere gronden en voor het aanleggen van laanbeplanting. Bij de baten zijn voor dezelfde bedragen de onttrekkingen uit de voorziening opgenomen (2).

Voor 2027 is eveneens een bedrag van €25.000,- opgenomen voor verdere planvorming van de Horsthoekerenk (4c).

8.3 Wonen en bouwen

Voor de jaren 2027 is er €101.000,- geraamd voor de uitbreiding van de standplaatsen en het realiseren van sanitairgebouwen bij het Krimpenbos. Door deze uitbreiding worden er ook meer (huur)inkomsten ontvangen; per saldo is er €66.000,- hiervoor nodig (4a).

De ramingen voor de verzekeringen van de gemeentelijke gebouwen zijn herijkt en kunnen met €19.000,- naar beneden worden bijgesteld (3).

Baten

De inkomsten bij dit programma kunnen voor dit jaar met **€41.000,-** worden verhoogd. Voor de jaren 2027-2029 is deze verhoging **€118.000,-** oplopend naar **€230.000,-**. De toelichting op deze budgetbijstelling is hieronder opgenomen.

8.2. Grondexploitatie

De winstnemingen voor de grondexploitatie kunnen voor de komende jaren worden verhoogd. Voor 2027 is dit een voordeel van €59.000,- oplopend naar €195.000,- voor 2029. Deze voordelen komen doordat complexen later worden opgeleverd dan verwacht. Hierdoor vindt de winstneming ook op een later moment plaats (3).

8.3 Wonen en bouwen

De extra huurinkomsten die worden ontvangen als gevolg van de uitbreiding van het aantal woonplaatsen en realisatie van de sanitair units bij het Krimpenbos bedraagt €35.000,- (4a).

Financieel overzicht meerjarige projecten

Exploitatie	Totale begroting 2025	Realisatie 2025	Totale begroting 2026	Bijraming 2026	Realisatie 2026
Lasten					
8.1 Ruimte en leefomgeving					

Exploitatie	Totale begroting 2025	Realisatie 2025	Totale begroting 2026	Bijraming 2026	Realisatie 2026
M10021-100 Project Monnikenveld	0	8.265	0	0	0
M10021-101 Project Hulsbergerlanden	0	1.466	0	0	0
M10021-102 Project Hogestraat 12	0	12.000	0	0	0
M10021-103 Project Horsthoekerenk	0	8.877	0	0	8.314
M10021-104 Project Kerkdijk/Borchgraverweg	44.000	0	0	0	0
M10021-105 Project Onderzoek Akzo terrein Wapenveld	100.000	0	0	0	0
M10021-108 Project Wildekampseweg	0	381	0	0	0
M10021-109 Project Zijmarseweg 5	0	298	0	0	0
Totaal 8.1 Ruimte en leefomgeving	144.000	31.287	0	0	8.314
8.3 Wonen en bouwen					
M10008-100 SPUK J55 Aanpak Energiearmoede	0	75.211	0	0	13.069
M10009-100 SPUK J105 Start Bouwimpuls	0	0	81.250	0	0
Totaal 8.3 Wonen en bouwen	0	75.211	81.250	0	13.069
Totaal Lasten	144.000	106.498	81.250	0	21.383
Baten					
8.1 Ruimte en leefomgeving					
M10021-100 Project Monnikenveld	0	-8.265	0	0	-1.735
M10021-101 Project Hulsbergerlanden	0	-1.466	0	0	-176.024
M10021-102 Project Hogestraat 12	0	-12.000	0	0	-12.500
M10021-107 Project Kanaaldijk 28	0	-7.698	0	0	0
M10021-108 Project Wildekampseweg	0	-17.103	0	0	0
M10021-109 Project Zijmarseweg 5	0	-298	0	0	-29.175
M10021-110 Project Molenkamp Noord	0	0	0	0	-60.530
M10021-111 Project Kerkweg 8	0	0	0	0	-47.271
M10021-112 Project Wapenvelder Kerkweg 24b	0	0	0	0	-93.127
Totaal 8.1 Ruimte en leefomgeving	0	-46.830	0	0	-420.362
8.3 Wonen en bouwen					
M10008-100 SPUK J55 Aanpak Energiearmoede	0	-75.211	0	0	-220.364

Exploitatie	Totale begroting 2025	Realisatie 2025	Totale begroting 2026	Bijraming 2026	Realisatie 2026
M10009-100 SPUK J105 Start Bouwimpuls	0	0	-81.250	0	-325.000
Totaal 8.3 Wonen en bouwen	0	-75.211	-81.250	0	-545.364
Totaal Baten	0	-122.041	-81.250	0	-965.726
Resultaat	144.000	-15.543	0	0	-944.343

Mutatie personeel

Mutaties personeel

Exploitatie	Realisatie 2025	Totale begroting 2026	Bijraming 2026	Bijraming 2027	Bijraming 2028	Bijraming 2029
Lasten						
0.4 Overhead						
E10004-100 Afdeling Management	0	0	150.000	182.900	191.100	199.700
E10004-101 Afdeling BB	0	0	440.000	390.846	376.665	392.428
E10004-104 Afdeling ROB	0	0	95.000	99.300	103.800	108.400
E10004-112 Afdeling ROW - Inhuur personeel	0	0	308.000	25.000	0	0
E10004-113 Afdeling SMV - Inhuur personeel	0	0	48.000	0	0	0
Totaal 0.4 Overhead	0	0	1.041.000	698.046	671.565	700.528
Totaal Lasten	0	0	1.041.000	698.046	671.565	700.528
Baten						
0.4 Overhead						
E10004-104 Afdeling ROB	0	0	0	0	0	0
Totaal 0.4 Overhead	0	0	0	0	0	0
Totaal Baten	0	0	0	0	0	0
Resultaat	0	0	1.041.000	698.046	671.565	700.528

Toelichting mutaties personeel

Afdeling Management

Voor het management is er een structureel bedrag van €150.000,- opgenomen voor de organisatieontwikkeling (4b).

Afdeling BB

Bij deze afdeling is er ook structureel €100.000,- opgenomen voor organisatieontwikkeling (4b). Verder zijn de budgetten voor het in eigen beheer nemen van De Heerd en Hof van Cramer geactualiseerd en is er €150.000,- aan eigen personeel opgenomen (5). Daarnaast is er structureel €50.000,- geraamd voor de uitbreiding van Bestuurssecretariaat (4a) en is hetzelfde bedrag toegevoegd voor een gastheer/-vrouw voor de MFA's (4b). Voor 2026 is er €90.000,- en voor 2027 €30.000,- geraamd voor een projectleider Participatie (4b).

Afdeling ROB

Bij de afdeling ROB is er €39.000,- structureel toegevoegd voor versterking BIBOB. Deze mutatie was al opgenomen bij de perspectiefnota van vorig jaar, echter per abuis niet verwerkt in de salarisstaat (3). Voor dit doel en voor de ambities uit het Integraal Veiligheidsplan wordt €56.000,- aan extra uitbreiding van de formatie gevraagd (4c).

Afdeling ROW

Voor inhuur van personeel ten behoeve van het klimaat en energiebeleid (CDOKE-gelden) wordt voor dit jaar €233.000,- geraamd (3). Voor de projectleiders Berghuizerbad en Horsthoek wordt voor 2026 €75.000,- gevraagd; voor 2027 is er €25.000,- opgenomen voor een projectleider voor het Monnikenbos (4b).

Afdeling SMV

Voor de overname van het beheer van De Rhijnsberg wordt een bedrag van €48.000,- (4b).

Financiële kaders

Financiële kaders

In dit hoofdstuk worden de richtlijnen en kaders geformuleerd die van belang zijn voor de financieel-technische afbakening van de op te stellen Programmabegroting 2027-2030. Deze richtlijnen en kaders zijn, gelet op de hanteren bestendige gedragslijn, gelijk aan vorig jaar afgezien van een actualisatie of geringe aanpassing (aangegeven).

In diverse regelingen, plannen, besluiten en verordeningen is het financieel beleid van de gemeente Heerde geregeld. Hieronder volgt een opsomming van deze financiële beleidsstukken:

Verordeningen en financieel beleid;

- De financiële verordening gemeente Heerde 2025 (art. 212 Gemeentewet);
- De controleverordening gemeente Heerde 2023 (art. 213 Gemeentewet);
- De verordening op de doelmatigheid- en doeltreffendheidsonderzoeken (art. 213a Gemeentewet);
- Het controleprotocol van de accountant;
- Het (intern) controleplan;
- Het treasury statuut gemeente Heerde 2025;
- De nota reserves en voorzieningen 2022;
- Het besluit op de inrichting en werkwijze van de ambtelijke organisatie;
- Het mandaatbesluit;
- Het besluit aanwijzing productverantwoordelijken;
- Het inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Aanverwante zaken zijn of worden geregeld in:

- Het subsidiebeleid;
- Het accommodatiebeleid;
- De begraafverordening;
- De legesverordening;
- De belastingverordening;
- De rioleringsverordening;
- De afvalstoffenverordening;
- Diverse beheer- en uitvoeringsplannen;
- Diverse exploitatieopzetten en calculaties.

Daarnaast is de perspectiefnota kaderstellend voor de begrotingsvoorbereiding. In de diverse programma's zijn de budgetten bijgesteld op basis van realistische ramingen. Hierbij is een uitsplitsing gemaakt in: 'harde onvermijdbare claims', 'claims met dekking'; 'realistisch ramen', en 'overige claims'. Voor dit jaar is er nog een 5e categorie 'mutaties MFA's' aan toegevoegd. Deze categorie heeft geen budgettaire consequenties maar is toegevoegd voor het actualiseren van de budgetten van De Hof van Cramer, De Heerd, De Rhijnsberg en De Faberhal.

Technische uitgangspunten

Onvoorzien

Onvoorzien wordt geraamd over het geheel van de begroting en niet per programma. Hiervoor wordt voor de periode 2027-2030 een bedrag van €30.000,- per jaar opgenomen.

Deze post wordt alleen gebruikt voor onvermijdbare en onvoorzienbare gebeurtenissen. Andere gevallen worden als nieuw beleid meegenomen in de voorbereiding van de begroting van het volgende jaar of worden verwerkt in de voor- of najaarsnota van het betreffende jaar.

Het college kan voor bovengenoemde uitgaven putten uit de post Onvoorzien tot maximaal €10.000,- per gebeurtenis. Wel verplicht zij zich om hierover te rapporteren bij de bestuursrapportages (voor- of najaarsnota). Bij iedere bestuursrapportage wordt ook een staat gemaakt waarbij de mutaties afzonderlijk worden opgenomen met daarbij de beginstand en de eindstand. Onvoorzien is een apart onderdeel bij de rekening en de begroting.

Algemene uitkering

De hoogte van de Algemene Uitkering [1] kent een aantal bijstelmomenten; waarbij de meicirculaire en septembercirculaire de belangrijkste zijn. Deze Voorjaarsnota 2026 / Perspectiefnota 2027-2030 is gebaseerd op de Septembercirculaire 2025 maar ook is de doorrekening van de Voorjaarsnota 2026 van het Rijk hierin verwerkt. De Programmabegroting 2027-2030, die in het najaar wordt opgesteld, is gebaseerd op de Meicirculaire 2026.

Lokale belastingen, heffingen en tarieven

De OZB-opbrengst wordt verhoogd met de areaaluitbreiding; vervolgens wordt de indexering toegepast die in de Meicirculaire 2026 is opgenomen (nationale consumentenprijsindex).

Uitgangspunt bij de calculatie van heffingen, rechten, leges, huren en tarieven is de kostendekkendheid hiervan. Voor de afvalstoffenheffing, de rioolrechten en de begrafenisrechten geldt een kostendekkendheid na verwerking van de compensabele BTW.

De leges zijn in principe kostendekkend (in meerjarenperspectief) voor categorieën van vergunningen en diensten. Het gaat hierbij om de volgende categorieën:

- Bouwen, wonen en milieu;
- APV en bijzondere wetten;
- Bestuur- en burgerzaken.

Voor de overige tarieven geldt hetzelfde uitgangspunt.

Inzet reserves voor de kostendekkende exploitaties

In de financiële verordening van de gemeente Heerde is geregeld dat de werkelijke exploitatiesaldo's van de kostendekkende exploitaties van riolering, reiniging en begraven gemuteerd worden met de bijbehorende reserve of voorziening.

Bij het opstellen van de Programmabegroting 2027-2030 wordt uitgegaan van een verhoging van de opbrengsten van alle lokale heffingen en tarieven waaronder leges en marktgelden, tarieven van gymzalen, sporthallen en zwembad zoals vermeld staat in de Meicirculaire 2026 (nationale consumentenprijsindex).

De opbrengst van de toeristenbelasting wordt verantwoord op het product Toerisme & Recreatie. Hierdoor wordt de relatie tussen de gemaakte kosten voor toerisme en recreatie en de ontvangen opbrengst beter zichtbaar. Het tarief voor 2027 en de jaren erna moet nog worden vastgesteld. Voor de indexering van de uitgaven 2027-2030 wordt ook uitgegaan van het percentage dat vermeld staat in de Meicirculaire 2026 (nationale consumentenprijsindex).

De salarissen voor 2027 worden geraamd op basis van de realisatie en de recentste CAO-ontwikkelingen. Hierbij wordt rekening gehouden met de indexering conform de Meicirculaire 2026 (loonvoet sector overheid).

Uitzonderingen

- Subsidiëring aan professionele instellingen met personeelskosten die meer dan 60% van de totale kosten uitmaken worden geïndexeerd voor het indexeringspercentage conform Meicirculaire 2026 (overheidsconsumptie/loonvoet sector overheid). Onder 'professioneel' worden die organisaties verstaan die door minstens één betaalde professional in dienst van de betreffende organisatie worden aangestuurd;
- Voor de overige gesubsidieerde instellingen vindt geen loon- en prijscompensatie plaats met uitzondering van de subsidie voor stichting het Berghuizer zwembad en de Bibliotheek Noord Oost Veluwe; deze bijdragen worden geïndexeerd conform Meicirculaire 2026 (nationale consumentenprijsindex);
- Bij een aantal uitgaven is er sprake van een afwijkende prijsontwikkeling die niet of nauwelijks beïnvloedbaar is; dit geldt vooral bij contracten die voor langere perioden zijn afgesloten. Dit zijn o.a. uitgaven voor verzekeringen, energie, bouwkundig onderhoud en schoonmaak;
- Bij gemeenschappelijke regelingen hebben we als gemeente een klein aandeel in de besluitvorming en dus ook in de afspraken die gemaakt worden t.a.v. de indexeringen. De gemeentelijke bijdragen die deze organisaties ramen worden daarom overgenomen in de eigen gemeentelijke begroting;
- De methode van renteberekening over de boekwaarden is voorgeschreven in de notitie Grondbeleid 2023. Alleen de daadwerkelijk betaalde rente over het vreemd vermogen mag worden toegerekend aan de grondexploitaties. De disconteringsvoet is vanaf 2016 bepaald op een vast landelijk rentepercentage van 2%. Dit percentage wordt gebruikt voor het contant maken van de grondexploitatieberekeningen en voor het treffen van een eventuele verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties.

Financiering

De financieringsmiddelen van de gemeente Heerde bestaan uit 2 componenten; eigen vermogen (reserves) en vreemd vermogen (leningen). Het grootste deel van het vreemde vermogen is aangetrokken in de vorm van langlopende geldleningen. Hiervoor wordt de werkelijk te betalen rente geraamd. Voor het deel van het vreemde vermogen waarvoor (nog) geen langlopende lening is afgesloten (financieringstekort), wordt een rentepercentage van 3% gehanteerd. Over het eigen vermogen wordt geen rente berekend.

Huren

Uitgangspunt bij de huren is een marktconforme huurprijs. Dit is aan de orde bij nieuwe verhuur of bij verlenging van aflopende contracten. Voor bestaande huur- en erfpachtovereenkomsten geldt een verhoging / indexering zoals vastgelegd in de desbetreffende overeenkomsten. Wanneer geen indexering is opgenomen dan geldt de algemene huurstijging (landelijke richtlijnen).

Doeluitkeringen

De uitvoering van taken in medebewind, waarvoor een doeluitkering wordt verstrekt, worden voor zover mogelijk binnen het door het Rijk beschikbare budget uitgevoerd.

Loonkosten

De loonsom wordt berekend op basis van de feitelijke loonkosten van de formatie zoals deze in het formatieplan (conform salarisstaat/staat B) is opgenomen. Vacatures worden geraamd op het maximum van de functieschaal.

Vervanging tijdens ziekte

Het budget voor vervanging tijdens ziekte wordt structureel geraamd op 2% van de loonsom. Hiermee is vervanging van langdurige ziekte en vervanging bij zwangerschap niet volledig maar wel voor een belangrijk deel afgedekt. Kortdurend verzuim wordt in principe door collega's opgevangen, behalve als de dienstverlening direct in het geding is (bijv. receptie). Het streven is om het totale ziekteverzuimpercentage onder de 4% te brengen en te houden.

Externe inhuur

Externe inhuur kan plaatsvinden wanneer hier incidentele baten (o.a. projecten) tegenover staan. Daarnaast kan het noodzakelijk zijn in te huren bij pieken of bij ziekte zoals hierboven al is aangegeven. Overige noodzakelijk geachte inhuur kan binnen de loonsom worden opgevangen indien er ruimte in de begroting ontstaat door onderuitputting van de loonsom als gevolg van vacatures. Het management beschouwt de hierboven genoemde bronnen als één geheel. Zo kan soms gekozen worden voor overuren, soms voor tijdelijke contracten en soms voor inhuur. Aan het eind van het jaar kan het zijn dat er een overschrijding op externe inhuur is en een onderuitputting op ziektevervanging en/of de loonsom. Het totaal van de drie posten (loonsom, ziektevervanging en incidentele baten) moet dekking geven voor het totaal van de kosten van eigen personeel en inhuur. Bij de jaarstukken wordt een overzicht opgenomen van de werkelijke loonkosten zowel van intern al extern personeel, afgezet tegen de raming.

Training en opleiding

Voor training en opleiding wordt een structureel budget geraamd van ongeveer €240.000,-. Het

budget hiervoor wordt centraal geraamd.

Productieve uren en het uurtarief

Uren worden verantwoord op de diverse producten. Het totaal aantal direct productieve uren wordt geraamd op 1.420 uur per formatieplaats (fte).

Daarnaast worden er uren van eigen personeel toegeschreven aan bouwgrondexploitaties, investeringen, kostendekkende exploitaties (riolering, reiniging en begraven) en aan werken voor derden.

Werken voor derden

Bij werken voor derden (bijv. aanleg uitrit) gaat het om uitvoering van taken die niet noodzakelijkerwijs door de gemeente hoeft te worden gedaan. Deze werken kunnen ook door een private partij worden uitgevoerd. Hierdoor zal ook uit het oogpunt van oneerlijke concurrentie, een commercieel tarief worden berekend. In de praktijk betekent dit een toeslag van 10% op het uurtarief plus overheadkosten. Vanwege fiscale motieven ronden we dit bedrag naar beneden af naar €80,-.

Risico's

Bij de opstelling van de begroting wordt rekening gehouden met risico's en onzekerheden. Zoveel mogelijk wordt geprobeerd om budgetten zo juist mogelijk te ramen. Wanneer uitgaven of inkomsten een hoge mate van onzekerheid hebben worden deze als risico opgenomen in de top 10 risico's van de paragraaf Weerstandsvermogen.

[1] Uitkering uit het gemeentefonds die gekoppeld is aan de uitgaven van het Rijk.

Technische uitgangspunten grondexploitatie

Rente

Op basis van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) wordt de rentetoerekening aan actieve grondexploitaties vereenvoudigd door toe te staan dat de in een gemeente reeds gehanteerde omslagrente ook wordt toegepast bij actieve grondexploitaties. Bij de omslagrente heeft de gemeente de keuze ook rente over het eigen vermogen mee te nemen. De rente over het eigen vermogen is gemaximeerd conform de geactualiseerde notitie Rente van de commissie BBV tot het gemiddelde rentepercentage over het vreemd vermogen. Deze renteomslag wordt jaarlijks voor de afdeling Financiën berekend en toegepast op de Grondexploitaties.

Disconteringsvoet

In het BBV is een vaste disconteringsvoet van 2% opgenomen. De disconteringsvoet is het percentage wat gebruikt wordt bij de berekening van de eindwaarde naar de contante waarde. Het BBV eist dat de discontering gelijk moet zijn aan het lange termijn gemiddelde inflatiepercentage van de Europese Centrale Bank en het gemiddelde van een historische tijdsreeks. In november 2021 heeft de ECB een analyse uit laten voeren, waaruit gebleken is dat de inflatie op lange termijn nog niet dusdanig is dat de disconteringsvoet moet worden bijgesteld. Voor de disconteringsvoet in de grondexploitaties blijft vooralsnog ook het percentage van 2% gelden.

Kosten- en opbrengstenstijging

Bij het vaststellen van de parameters kostenstijging en opbrengstenstijging wordt aansluiting gezocht bij de meest actuele Outlook Grondexploitatie van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling. Dit adviesbureau stelt jaarlijks een advies op voor het toepassen van de parameters kosten- en opbrengstenstijging. Hierbij gebruikt Metafoor de meest recente jaarcijfers en prognoses van een aantal toonaangevende instanties, de meest recente marktinformatie en de gegevens uit de goed gevulde eigen database. De voorgestelde parameters zijn opgedeeld in verschillende categorieën: bedrijventerrein, kantoren en top-, midden- en basiswoningmarktgebied. Ook wordt er een minimaal en een maximaal percentage aangegeven.

Beleidsmatige uitgangspunten

Rolverdeling

De begroting wordt voorbereid door de medewerkers die aangewezen zijn als P&C-aanspreekpunten.

De afdelingsmanagers hebben hierin een coördinerende rol voor het betreffende programma en bespreken deze met de betreffende portefeuillehouder(s). Uiteraard kijkt de concerncontroller mee. De coördinatie op de planning en ondersteuning wordt verzorgd door de financieel adviseurs. Het MT bepaalt of de inhoud van de begroting zodanig is, dat deze met het college kan worden besproken en is integraal verantwoordelijk voor de toepassing van de in deze nota genoemde uitgangspunten.

Primitieve begroting

De basis voor de primitieve begroting[1] 2027 is de meerjarenraming die bij de begroting van 2026 is vastgesteld. De jaarschijf 2030 wordt hieraan toegevoegd. De richtlijnen en kaders die in dit hoofdstuk worden genoemd, moeten hierin worden verwerkt. Daarnaast wordt er rekening gehouden met niet beïnvloedbare stijgingen. Deze doen zich vooral voor bij bijvoorbeeld (meerjarige) contracten. Niet beïnvloedbare stijgingen worden tot bestaand beleid gerekend. Hierbij gaat het om:

- Belastingen en verzekeringen;
- Energieprijzen e.d.;
- Doorlopende overeenkomsten;
- Vastgestelde begrotingen van gemeenschappelijke regelingen.

In de primitieve begroting worden tevens de begrotingsaanpassingen als gevolg van raadsbesluiten tot en met 6 juli 2026 (incl. Voorjaarsnota 2026) verwerkt.

Structureel sluitende begroting

Uitgangspunt is een begroting waarvan de structurele uitgaven en inkomsten in het begrotingsjaar 2027 minimaal in evenwicht zijn of een positief saldo vertonen. Een sluitend meerjarenperspectief waarbij het begrotingsjaar 2030 in evenwicht is is eveneens toegestaan. Eén of meerdere tekorten in de begrotingsjaren 2028-2029 is daarbij geen probleem. Er moet dan echter op termijn wel (incidentele) dekking worden gevonden om deze tekorten op te vangen. Incidentele uitgaven en inkomsten worden niet meegerekend. Van deze posten wordt een apart overzicht gemaakt. Dit overzicht maakt deel uit van de programmabegroting.

Een structureel sluitende begroting en een tijdige aanlevering van de stukken resulteert in repressief toezicht [2] door de provincie. Wanneer aan 1 of beide voorwaarden niet wordt voldaan dan geldt er preventief [3] toezicht. Het gevolg hiervan is dat de begroting en de begrotingswijzigingen eerst moeten worden goedgekeurd door de provincie voordat tot uitvoering mag worden overgegaan.

Beleidsruimte: nieuw voor oud

Voor nieuw beleid geldt dat er een integrale afweging moet kunnen plaatsvinden. Dit betekent dus dat de afweging en prioritering voor nieuw beleid gemaakt moet worden voorafgaand aan het begrotingsjaar. Het is onwenselijk en ongebruikelijk om gedurende het jaar voorstellen voor nieuw beleid te behandelen. Uitgangspunt is “nieuw beleid voor oud beleid”, oftewel geen verhoging van de structurele lasten.

Voor nieuwe investeringen geldt dezelfde integrale afweging. Ook deze worden in samenhang beoordeeld. Om een goede afweging te kunnen maken, moet er voor iedere investering een afzonderlijke onderbouwing worden gegeven voor nut, noodzaak en kosten. Tevens moet worden aangegeven wat de consequenties zijn wanneer de geplande investering niet doorgaat.

De kapitaallasten (afschrijving en rente) voor nieuwe investeringen worden pas in het jaar volgend op het jaar dat de investering is gerealiseerd in de begroting opgenomen.

Voor alle investeringen geldt een minimum grensbedrag van €10.000,-. Aanschaffingen met een lager bedrag worden direct in de exploitatie verwerkt. Nieuwe investeringen (vanaf 2025) worden allemaal lineair afgeschreven. Voor investeringen die voor 2025 zijn aangetrokken geldt dat investeringen <€100.000,- lineair worden afgeschreven; investeringen > dan €100.000,- worden afgeschreven op annuïteitenbasis[4].

[1] Begroting zoals die is vastgesteld door de gemeenteraad voorafgaand aan het begrotingsjaar.

[2] Mildste vorm van toezicht; de gemeente kan zonder voorafgaande goedkeuring van de Provincie de begroting en de begrotingswijzigingen uitvoeren.

[3] Vorm van toezicht waarbij de Provincie de begroting en begrotingswijzigingen van de gemeente vooraf moet goedkeuren. Wanneer deze goedkeuring er niet is dan mag het gemeentebestuur geen uitgaven doen.

[4] Conform Financiële verordening gemeente Heerde 2025.

Totaal overzicht mutaties Voorjaarsnota 2026

Excel-tabel

Programma	Lasten	Baten	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning			
Aframen Flessenbergerweg 39 (pand gesloopt)	-21.892	1.800	-20.092
Aframen vrijkomende locaties (gesloopt)	-34.488		-34.488
Bijramen onderhoud koeltechnische installatie Raadzaal	25.000		25.000
Bijramen diverse kosten o.a. schoonmaak, energie, beveiliging Gemeentekantoor	40.000		40.000
Bijramen diverse kosten Gemeentewerf	6.000		6.000
Bijramen diverse kosten accommodatie Belastingssamenwerking	29.000		29.000
Bijramen diverse kosten o.a. schoonmaak, energie, beveiliging STIP Heerde	40.000	-500	39.500
Bijramen kosten rekenkamercommissie (raadsbesluit 16 maart 2026)	5.620		5.620
Bijramen Belastingssamenwerking EH2O	45.500		45.500
Bijramen representatiekosten College	25.000		25.000
Bijramen Participatieproject	16.000		16.000
Bijramen extra kosten Heerde 850 jaar	10.000		10.000
Bijramen rentekosten aangetrokken geldlening	100.000		100.000
Bijramen personeelskosten vervanging bij ziekte	50.000		50.000
Aframen voordelig begrotingssaldo 2026	-124.307		-124.307
Bijramen Algemene Uitkering n.a.v. Septembercirculaire 2025 en Decemercirculaire 2025		-931.000	-931.000
Bijstellen verzekeringsbudgetten	-7.250		-7.250
Bijstellen mutaties reserves		-834.800	-834.800
Bijramen O.Z.B. woningen en niet-woningen		-72.000	-72.000
Totaal programma Bestuur en ondersteuning	204.183	-1.836.500	-1.632.317
1 Veiligheid			
Bijramen opleiding en oefenplan rampenplan	7.500		7.500
Bijramen deelprocessen rampenbestrijding	10.000		10.000
Bijstellen verzekeringsbudgetten	2.550		2.550
Totaal programma Veiligheid	20.050	0	20.050
2 Verkeer, vervoer en waterstaat			
Bijramen Wegenlegger	45.000		45.000
Bijramen groot onderhoud wegen o.b.v. Beheerplan Wegen 2025-2029	170.750		170.750
Bijramen opstellen laadvisie	10.000		10.000
Bijramen vergoeding legen prullenbakken		-19.500	-19.500
Bijramen SUP-vergoeding (plastic zwerfafval)		-20.272	-20.272
Bijramen verzekeringsbudgetten	20		20
Totaal programma Verkeer, vervoer en waterstaat	225.770	-39.772	185.998
3 Economie			
Bijramen opstellen economische agenda	10.000		10.000
Bijramen opstellen lokale ontwikkelingsstrategie	12.700		12.700
Bijramen energiekosten markten	20.000		20.000
Bijramen bijdrage Ondernemingsfonds	4.500		4.500

<u>Programma</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Saldo</u>
Bijramen Toeristenbelasting		-15.000	-15.000
Totaal programma Economie	47.200	-15.000	32.200

4 Onderwijs

Bijstellen budgetten MFA's (budget neutraal; zie ook programma 5 en mutaties personeel)	167.170	-333.378	-166.208
Bijramen groot onderhoud en diverse kosten De Rhijnsberg	217.800		217.800
Bijramen groot onderhoud en diverse kosten De Heerd	572.000		572.000
Bijramen Groene Schoolpleinen	40.000		40.000
Aframen Leerlingenvervoer	-150.000		-150.000
Bijramen Kwalificatieplicht	8.498	-8.498	0
Aframen vervoerskosten gymnastiekonderwijs	-17.700		-17.700
Bijstellen verzekeringsbudgetten	-3.800		-3.800
Bijramen SPUK Onderwijsachterstandenbeleid	21.443	-21.443	0
Totaal programma Onderwijs	855.411	-363.319	492.092

5 Sport, cultuur en recreatie

Bijstellen budgetten MFA's (budget neutraal; zie ook programma 4 en mutaties personeel)	121.670	-105.462	16.208
Bijstellen verzekeringsbudgetten	4.908		4.908
Bijramen vervanging gasleiding sportpark Monnikenbos (lekkage)	10.000		10.000
Bijramen inrichting Informatiepunt Digitale Overheid (bibliotheek)	62.420		62.420
Bijramen beplanting Heerde 850 jaar	25.800		25.800
Bijramen bestrijding Eikenprocessierups en Japanse Duizendknoop	38.500		38.500
Bijramen toename onderhoud bomen	66.600		66.600
Bijramen Archeoloog (regionale overeenkomst)	15.000		15.000
Bijramen SPUK H30 Brede regeling combinatiefunctionaris	23.102	-23.102	0
Totaal programma Sport, cultuur en recreatie	368.000	-128.564	239.436

6 Sociaal domein

Bijramen levensonderhoud WWB	130.000		130.000
Aframen presentiegelden Participatie (vervallen)	-1.280		-1.280
Bijramen budget loonkostensubsidie UA	97.000		97.000
Aframen WSW-budgetten (n.a.v. Septemercirculaire 2025)	-67.517		-67.517
Bijramen bijdrage gedetacheerd personeel Lucrato	21.000		21.000
Bijramen Veilig Thuis (aangepaste kostenverdeling)	7.000		7.000
Bijramen Wmo gesprekvoerders ondermijning/mensenhandel	5.800		5.800
Bijramen Beschermd Wonen	160.000	-165.000	-5.000
Bijramen suicidepreventie	8.000		8.000
Bijstellen dagbestedingsvervoer/jeugdwetvervoer/vraagafhankelijk vervoer	38.000		38.000
Aframen kwijtscheldingen gemeentelijke belastingen	-15.000		-15.000
Aframen Wmo vervoersvoorzieningen (a.g.v. leaseconstructie)	-180.000		-180.000
Bijramen Wmo woonvoorzieningen	30.000		30.000
Bijramen Wmo ZIN begeleiding	703.000		703.000
Bijramen Jeugdzorg ZIN begeleiding	696.000		696.000
Bijramen Jeugdzorg ZIN met verblijf	474.000		474.000
Bijstellen PGB-budgetten WMO en Jeugd	-5.000		-5.000
Bijramen spoedeisende zorg Jeugdbescherming	4.000		4.000
Bijramen onderzoek herindeling zorgregio	30.000		30.000

<u>Programma</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Saldo</u>
Bijramen onafhankelijke clientondersteuning	5.000		5.000
Bijstellen BUIG-budget Rijk		-578.085	-578.085
Bijramen eigen bijdrage Wmo-voorzieningen		-11.500	-11.500
Bijstellen verzekeringsbudgetten	50		50
Bijramen SPUK Mentale gezondheid 26-27	75.573	-75.573	0
Totaal programma Sociaal domein	2.215.626	-830.158	1.385.468
7 Volksgezondheid en milieu			
Bijramen verkenning begraafplaatsbeheer	20.000		20.000
Bijstellen budget klimaat en energiebeleid (CDOKE-gelden)	45.000		45.000
Aframen subsidiebudget Jeugdgezondheidszorg	-17.000		-17.000
Aframen budget GGD (n.a.v. uitgangspuntennota)	-23.000		-23.000
Bijramen versterking Omgevingsveiligheidsdiensten	4.000		4.000
Bijstellen verzekeringsbudgetten	50		50
Totaal programma Volksgezondheid en milieu	29.050	0	29.050
8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing			
Bijramen Woningmarktonderzoek	10.000		10.000
Bijramen landschappelijke en biodiverse maatregelen Hoornerveen (dekking voorziening groenfonds)	51.000	-51.000	0
Bijstelling voordeel Grondexploitatie		10.000	10.000
Bijstellen verzekeringsbudgetten	-19.050		-19.050
Totaal programma Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	41.950	-41.000	950
Mutatie personeel			
Bijstellen budgetten MFA's (budget neutraal; zie ook programma's 4 en 5)	150.000		150.000
Bijramen personeel organisatieontwikkeling	250.000		250.000
Bijramen personeel Bestuurssecretariaat	50.000		50.000
Bijramen gastheer/-vrouw De Heerd/Hof van Cramer	50.000		50.000
Bijramen projectleider Participatie	90.000		90.000
Bijramen personele inzet t.b.v. klimaat en energiebeleid (CDOKE-gelden)	233.000		233.000
Bijramen personele inzet t.b.v. projectleider Berghuizerbad en Horsthoek	75.000		75.000
Bijramen personele inzet t.b.v. overname beheer Rhijnsberg	48.000		48.000
Bijramen personele inzet t.b.v. versterking BIBOB	39.000		39.000
Bijramen personele inzet t.b.v. ambities Integraal veiligheidsplan	56.000		56.000
Totaal mutaties personeel	1.041.000	0	1.041.000
Begrotingssaldo na verwerking Voorjaarsnota 2026 (nadelig)			1.793.927

Totaal overzicht mutaties Perspectiefnota 2027-2029

Overzicht

Excel-tabel

Programma	Lasten			Baten			Saldo		
	2027	2028	2029	2027	2028	2029	2027	2028	2029
0 Bestuur en ondersteuning									
Aframen Flessenbergerweg 39 (pand gesloopt)	-21.892	-21.892	-21.892	1.800	1.800	1.800	-20.092	-20.092	-20.092
Aframen vrijkomende locaties (gesloopt)	-35.083	-34.674	-35.274				-35.083	-34.674	-35.274
Bijramen diverse onderhoudswerkzaamheden raadhuis (dekking reserve gebouwen)	106.000						106.000	0	0
Bijramen diverse onderhoudswerkzaamheden en exploitatiekosten gemeentekantoor (ged.dekking reserve gebouwen)	221.200	58.500	10.750				221.200	58.500	10.750
Bijramen vervangen dakafwerking en slagboominstallatie gemeentewerf (dekking reserve gebouwen)	186.250						186.250	0	0
Bijramen diverse kosten gemeentewerf	6.150	6.300	6.450				6.150	6.300	6.450
Bijramen diverse kosten accommodatie Belastingen Samenwerking EH2O	29.725						29.725	0	0
Bijramen diverse kosten o.a. schoonmaak, energie, beveiliging STIP Heerde	34.850	35.700	36.600	-500	-500	-500	34.350	35.200	36.100
Bijstellen kosten rekenkamercommissie (raadsbesluit 16 maart 2026)	5.620	5.620	5.620				5.620	5.620	5.620
Bijstellen bijdrage Belastingen Samenwerking EH2O	90.000	92.250	95.000				90.000	92.250	95.000
Bijramen representatiekosten college	25.000	25.000	25.000				25.000	25.000	25.000
Bijramen Participatietraject	16.000	16.400	16.810				16.000	16.400	16.810
Bijstellen bijdrage BVO H2O	18.965	68.448	100.780				18.965	68.448	100.780
Bijstellen begrotingsaldo 2026				5.793	1.913.35	2.389.87	5.793	1.913.35	2.389.87
					5	5		5	5
Bijramen Algemene Uitkering n.a.v. Septembercirculaire 2025 en Decemercirculaire 2025				-619.000	-742.00	-617.00	-619.000	-742.000	-617.000
					0	0			
Bijstellen verzekeringsbudgetten	-7.250	-7.250	-7.250				-7.250	-7.250	-7.250
Bijstellen mutaties reserves				-608.200	-283.00	-935.00	-608.200	-283.000	-935.000
					0	0			
Bijramen O.Z.B. woningen en niet-woningen				-72.000	-72.000	-72.000	-72.000	-72.000	-72.000
Totaal programma 0	675.535	244.402	232.594	-1.292.107	817.655	767.175	-616.572	1.062.057	999.769
1 Veiligheid									
Bijramen opleiden en oefenen rampenplan	7.500	7.500	7.500				7.500	7.500	7.500
Bijstellen bijdrage VNOG	55.600	56.100	28.016				55.600	56.100	28.016
Bijstellen verzekeringsbudgetten	2.550	2.550	2.550				2.550	2.550	2.550

Totaal programma 1	65.650	66.150	38.066	0	0	0	65.650	66.150	38.066
2 Verkeer, vervoer en waterstaat									
Bijramen groot onderhoud wegen o.b.v. Beheerplan Wegen 2025-2029	175.000	179.400	183.900				175.000	179.400	183.900
Bijramen vergoeding legen prullenbakken				-19.500	-19.500	-19.500	-19.500	-19.500	-19.500
Bijramen SUP-vergoeding (plastic zwerfafval)				-20.272	-20.272	-20.272	-20.272	-20.272	-20.272
Bijstellen verzekeringsbudgetten	20	20	20				20	20	20
Totaal programma 2	175.020	179.420	183.920	-39.772	-39.772	-39.772	135.248	139.648	144.148
3 Economie									
Bijramen energiekosten markten	20.000	20.000	20.000				20.000	20.000	20.000
Bijramen bijdrage Ondernememingsfonds	9.000	13.500	18.000				9.000	13.500	18.000
Bijramen Toeristenbelasting				-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Totaal programma 3	29.000	33.500	38.000	-15.000	-15.000	-15.000	14.000	18.500	23.000
4 Onderwijs									
Bijstellen budgetten MFA's (budget neutraal; zie ook programma 5 en mutaties personeel)	171.707	177.426	183.094	-342.428	-351.978	-361.884	-170.721	-174.552	-178.790
Bijramen groot onderhoud en diverse kosten De Rhijnsberg	85.000	85.000	85.000				85.000	85.000	85.000
Bijramen groot onderhoud en diverse kosten De Heerd	20.000	150.000	850.000				20.000	150.000	850.000
Aframen leerlingenvervoer	-150.000	-150.000	-150.000				-150.000	-150.000	-150.000
Bijramen Kwalificatieplicht	8.498	8.498	8.498	-8.498	-8.498	-8.498	0	0	0
Aframen vervoerskosten gymnastiekonderwijs	-17.700	-17.700	-17.700				-17.700	-17.700	-17.700
Bijstellen verzekeringsbudgetten	-3.800	-3.800	-3.800				-3.800	-3.800	-3.800
Bijramen SPUK Onderwijsachterstandenbeleid	21.443	21.443	21.443	-21.443	-21.443	-21.443	0	0	0
Totaal programma 4	135.148	270.867	976.535	-372.369	-381.919	-391.825	-237.221	-111.052	584.710
5 Sport, cultuur en recreatie									
Bijstellen budgetten MFA's (budget neutraal; zie ook programma 4 en mutaties personeel)	127.245	127.790	129.375	-108.370	-111.503	-114.713	18.875	16.287	14.662
Bijramen bestrijden Eikenprocessierups en Japanse Duizendknoop	39.150	39.800	40.400				39.150	39.800	40.400
Bijramen inrichting Informatiepunt diggitale Overheid (bibliotheek)	18.970	18.970	18.970				18.970	18.970	18.970
Bijramen toename onderhoud bomen	68.265	69.960	71.800				68.265	69.960	71.800
Bijramen uitbreiding velden SEH		76.400	76.400				0	76.400	76.400
Bijramen verbreden van IBOR	50.000						50.000	0	0
Bijramen regionale overeenkomst archeoloog	15.000	15.000	15.000				15.000	15.000	15.000
Bijstellen verzekeringsbudgetten	4.908	4.908	4.908				4.908	4.908	4.908
Totaal programma 5	323.538	352.828	356.853	-108.370	-111.503	-114.713	215.168	241.325	242.140
6 Sociaal domein									
Bijramen levensonderhoud WWB	130.000	130.000	130.000				130.000	130.000	130.000

Aframen presentiegelden Participatie (vervallen)	-1.280	-1.280	-1.280				-1.280	-1.280	-1.280
Bijramen budget loonkostensubsidie UA	97.000	97.000	97.000				97.000	97.000	97.000
Aframen WSW-budgetten (n.a.v. Septembercirculaire 2025)	-83.844	-83.844	-83.844				-83.844	-83.844	-83.844
Bijramen bijdrage gedetacheerd personeel Lucrato	21.000	21.000	21.000				21.000	21.000	21.000
Biramen Veilig Thuis (aangepaste kostenverdeling)	49.000	58.000	70.000				49.000	58.000	70.000
Bijramen Wmo gespreksvoerders ondermijning/mensenhandel	5.800						5.800	0	0
Bijramen beschermd wonen	160.000	160.000	160.000	-200.000	-200.00	-200.00	-40.000	-40.000	-40.000
					0	0			
Bijramen suicidepreventie	8.000	9.000	9.000				8.000	9.000	9.000
Bijstellen dagbestedingsvervoer/jeugdvervoer/vraagafhankelijk vervoer	38.000	38.000	38.000				38.000	38.000	38.000
Aframen kwijtscheldingen gemeentelijk belastingen	-15.000	-15.000	-15.000				-15.000	-15.000	-15.000
Aframen Wmo vervoersvoorzieningen (a.g.v. leaseconstructie)	-120.000	-60.000					-120.000	-60.000	0
Bijramen Wmo woonvoorzieningen	30.000	30.000	30.000				30.000	30.000	30.000
Bijramen Wmo ZIN begeleiding	727.600	753.100	779.400				727.600	753.100	779.400
Bijramen Jeugdzorg ZIN begeleiding	727.300	760.000	794.300				727.300	760.000	794.300
Bijramen Jeugdzorg ZIN verblijf	250.000	261.300	273.000				250.000	261.300	273.000
Bijstellen PGB budgetten Wmo en Jeugd	-5.000	-5.000	-5.000				-5.000	-5.000	-5.000
Bijramen spoedeisende zorg Jeugdbescherming	4.000	4.000	4.000				4.000	4.000	4.000
Bijramen onafhankelijke clientondersteuning	5.000	5.000	5.000				5.000	5.000	5.000
Bijstellen BUIG-budget Rijk				-578.085	-578.08	-578.08	-578.085	-578.085	-578.085
					5	5			
Bijramen eigen bijdrage Wmo-voorzieningen				-11.500	-11.500	-11.500	-11.500	-11.500	-11.500
Bijstellen verzekeringsbudgetten	50	50	50				50	50	50
Bijramen SPUK Metale gezondheid 26-27	75.573	75.573	75.573	-75.573	-75.573	-75.573	0	0	0
Totaal programma 6	2.103.199	2.236.899	2.381.199	-865.158	-865.158	-865.158	1.238.041	1.371.741	1.516.041
7 Volksgezondheid en milieu									
Bijstellen bijdrage ODVeluwe	-42.422	-47.276	-26.601				-42.422	-47.276	-26.601
Bijstellen verzekeringsbudgetten	50	50	50				50	50	50
Totaal programma 7	-42.372	-47.226	-26.551	0	0	0	-42.372	-47.226	-26.551
8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing									
Bijramen landschappelijke en biodiverse maatregelen Hoornerveen (dekking voorziening groenfonds)	23.788			-23.788			0	0	0
Bijstellen resultaat Grondexploitatie				-59.000	-185.00	-195.00	-59.000	-185.000	-195.000
					0	0			
Bijramen uitbreiding woonwageng Krimpenbos	101.100	101.100	101.100	-35.100	-35.100	-35.100	66.000	66.000	66.000
Bijramen onderzoek herinrichting Horsthoekerenk	25.000						25.000	0	0
Bijramen onderhoud diverse gemeentelijke accommodaties	5.500						5.500	0	0
Bijstellen verzekeringsbudgetten	-19.050	-19.050	-19.050				-19.050	-19.050	-19.050

Totaal programma 8	136.338	82.050	82.050	-117.888	-220.10	-230.10	18.450	-138.05	-148.05
					0	0		0	0
Mutatie personeel									
Bijstellen budgetten MFA's (budget neutraal; zie ook programma's 4 en 5)	151.846	158.265	164.128				151.846	158.265	164.128
Bijramen personeel organisatieontwikkeling	287.400	300.300	313.800				287.400	300.300	313.800
Bijramen personeel Bestuursecretariaat	52.250	54.600	57.100				52.250	54.600	57.100
Bijramen gastheer/-vrouw De Heerd/Hof van Cramer	52.250	54.600	57.100				52.250	54.600	57.100
Bijramen projectleider Participatie	30.000						30.000	0	0
Bijramen personele inzet projectleider Monnikenbos	25.000						25.000	0	0
Bijramen personele inzet versterking BIBOB	40.800	42.600	44.500				40.800	42.600	44.500
Bijramen personele inzet t.b.v. ambities Integraal Veiligheidsplan	58.500	61.200	63.900				58.500	61.200	63.900
Totaal overige kosten	698.046	671.565	700.528	0	0	0	698.046	671.565	700.528
Begrotingssaldo na verwerking Voorjaarsnota 2026							1.488.438	3.274.658	4.073.801